

Budget 2019 - 2022

Mariagerfjord
Kommune

Borgmesterens forord

Budget 2019 har været det sværeste budget, som jeg har oplevet i mine 21 år i lokalpolitik. Med en økonomisk udfordring på godt 123 mio. kr. har Byrådet stået med en helt usædvanlig vanskelig opgave med at få enderne til at mødes. Heldigvis har vi Mariagerfjord Kommune en lang tradition for at samarbejde om kommunens økonomi. Det er kommet os til gode i år, hvor der virkelig har været behov for at stå sammen om at finde de bedst mulige løsninger.

Vi har forhandlet konstruktivt og længe, og jeg er meget glad for, at forhandlingsgruppen har vist den nødvendige vilje og taget ansvar. Det er flot, at 27 ud af 29 byrådsmedlemmer tager ansvar for et budget, hvor vi sparer mellem 55 og 60 mio. kr. på driften. Det er rigtig mange penge, og det kan desværre ikke undgås, at borgerne oplever forringelser af vores service. Også vores medarbejdere mærker besparelserne. De skal løbe stærkere og sige farvel til gode kolleger. En ærgerlig og trist situation for alle.

Når vi forhandler om budgettet, ser vi fire år frem. Når vi kigger i krystalkuglen, ser vi, at de økonomiske udfordringer er kommet for at blive. Derfor har det været nødvendigt at finde varige besparelser og samtidigt øge kommunens skatteindtægter for at skabe balance mellem udgifter og indtægter. Vi reducerer dog ikke anlægsbudgettet, fordi det er en dårlig forretning at spare på de fysiske rammer, som blandt andet huser vores børn, ældre og handicappede.

Der er skrevet mangt og meget i pressen om udligningsordningen og de helt uforudsigelige rammer, som den skaber for de danske kommuners økonomi. Udligningsordningen skaber både vindere og tabere, og som ordningen er skruet sammen i dag, bliver Mariagerfjord Kommune hårdt ramt.

Som et plaster på såret har Regeringen valgt at kompensere kommunerne for en del af deres tab. For vores vedkommende drejer det sig om ca. 7,6 mio. kr. om året i to år. Det rækker ikke engang til at dække den sanktion, som Staten pålægger os for at sætte skatten op.

I Byrådet er vi enige om, at der er et behov for en reform, der skaber klarhed om kommunernes økonomi og som skaber et solidt fundament for den langsigtede økonomiske planlægning. Det er kun rimeligt. Her må politikerne på Christiansborg tage ansvar og se at komme i arbejdstøjet.

Venlig hilsen

Mogens Jespersen
Borgmester

Indhold

Mariagerfjord Byråd	4
Økonomiaftalens betydning	6
Økonomien i Mariagerfjord	12
Befolkningsudviklingen	16
Økonomiudvalget	20
Børn og Familie	26
Dagtilbud	28
Skole	29
Familie	32
Sundhed og Omsorg	34
Sundhed	39
Ældre	40
Handicap	41
Kultur og Fritid	42
Arbejdsmarked og Uddannelse	46
Teknik og Miljø	50
Natur og Miljø	53
Teknik og Byg	54
Hovedoversigt	56
Bevillingsoversigt	58
Investeringsoversigt	66
Takstoversigt	68

Mariagerfjord Byråd

Mogens Jespersen (V)

Per Lynge Laursen (V)

Jørgen Pontoppidan
((V)

Svend Madsen (V)

Erik Kirkegaard
Mikkelsen (V)

Niels Erik Poulsen (V)

Henrik Sloth (V)

Per Kragelund (V)

Helle Mølgaard (V)

Søren Greve (V)

Danny Juul Jensen (V)

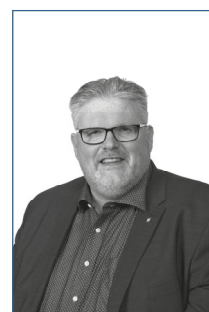
Peter Krogh Olsen (V)

Jørgen Hammer
Sørensen (O)

Pia Adelsteen (O)

Jan Thorbøll Andersen
(UP)

Leif Skaarup (A)

Mette Riis Binderup (A)

Jens Riise Dalgaard (A)

Thomas Høj (A)

Jane Grøn (A)

Edin Hajder (A)

Svend Skifter
Andersen (A)

Karen Østergaard (A)

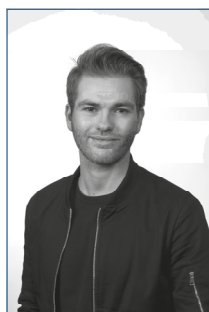
Niels Peter
Christoffersen (A)

Peter Muhl Nielsen (A)

Lene Nielsen (A)

Casper Hedegaard (B)

Jens-Henrik Kirk (C)

Peder Larsen (F)

Partier

- A Socialdemokratiet
- B Radikale Venstre
- C Det Konservative Folkeparti
- F Socialistisk Folkeparti
- O Dansk Folkeparti
- V Venstre
- UP Uden for partierne

Økonomiaftalens betydning

Flere faktorer har betydning for den ramme, der udgør grundlaget for budgettet. Det drejer sig om økonomiaftalen mellem Regeringen og KL, de statslige tilskud, Byrådets økonomiske målsætninger samt befolkningsudviklingen og indkomstudviklingen.

Hvert år i juni indgår Regeringen og Kommunernes Landsforening (KL) – på vegne af de 98 kommuner – en aftale om grundlaget for kommunernes økonomi det følgende år, økonomiaftalen. Regeringen og Folketinget påvirker kommunernes muligheder og handlinger på rigtig mange måder gennem nye love m.v., og i økonomiaftalen sker der også en påvirkning på flere måder. For det første påvirker Staten ved ændringer i de generelle tilskuds størrelse kommunernes aktivitetsniveau, og for det andet kan de ved særlige tilskud sætte gang i nye eller ændrede aktiviteter og prioriteringer i kommunerne.

Der var i forhandlingerne om kommunernes økonomi i 2019 fire hovedtemaer:

1. Service – effektivisering vs. udgiftspres
2. Anlæg – niveau og sanktion eller ej
3. Finansiering
4. Midtvejsregulering (af 2018)

Det blev videreført fra aftalen i 2018, at aftalen med kommunerne ikke længere skulle indeholde omprioriteringsbidrag. Det blev i stedet erstattet af et flerårigt moderniserings- og effektiviseringsprogram på 1 mia. kr. årligt. Det blev aftalt, at halvdelen skulle blive i kommunerne, mens den anden halvdel skulle dække den offentlige sektor generelt. Dette er også gældende i aftalen for 2019.

Imidlertid indgår i aftalen, at kommunerne samlet fik et løft af deres serviceudgifter på 1,7 mia. kr., der altså fratrukket de 0,5 mia. kr. i effektivisering svarer til 1,2 mia. kr. Årsagen til udvidelsen er det stigende demografiske udgiftspres, som kommunerne oplever med stadig flere ældre, samtidig med stigende børnetal i en del kommuner.

Regeringen ønskede at reducere kommunernes anlægsudgifter, fordi der er pres på byggebranchen i Danmark. I aftalen indgår dog kommunale anlægsudgifter på 17,8 mia. kr., hvilket er 0,8 mia. kr. mere end i aftalen for 2018. Der er lagt vægt på, at aftalen overholdes, så 1 mia. kr. af kommunernes tilskud er betinget af, at budgetrammen for anlægsudgifter samlet set overholdes.

Samlet betyder aftalen, at kommunerne i 2019 må afholde serviceudgifter for 251,9 mia. kr. Det er 5,9 mia. kr. mere end i 2018 og betyder et reelt løft i kommunernes serviceudgifter på 1,2 mia. kr.

Ligesom med anlægsudgifterne er der en sanktion, idet 3,0 mia. kr. af tilskuddet er gjort betinget af overholdelse af budgetrammen. For overskridelser af både anlægs- og serviceramme gælder, at 60 % af sanktionen for overskridelsen rammer individuelt, altså ved de kommuner der har overskredet deres ramme, mens de sidste 40 % rammer alle kommuner kollektivt.

Hver kommune får udmeldt sin vejledende andel af den aftalte serviceramme, som kommunerne under et må afholde udgifter indenfor, Mariagerfjord Kommunes andel af servicerammen udgør 1.863,3 mio. kr.

De samlede tilskud til kommunerne fordeles efter en bloktilskudsnøgle, baseret på kommunernes beregnede udgiftsbehov, antal indbyggere og alderssammensætning, men også beregnet udgiftsbehov ud fra de socioøkonomiske kriterier. Blandt andet på grund af en faldende andel af den samlede befolkning er Mariagerfjord Kommunes bloktilskudsnøgle de sidste fem år faldet fra 0,741 % til 0,718 %. Det betyder, at kommunens andel af hver mia. kr., der fordeles mellem kommunerne, er faldet med 23.000 kr.

Tilskud

Et fokuspunkt i forhandlingerne var også det ekstraordinære finansieringstilskud, som Regeringen ønskede afskaffet, fordi kommunernes likviditet er stigende. Kommunerne ønskede det bevaret, fordi likviditeten mellem kommunerne er meget skævt fordelt. Resultatet blev, at det ekstraordinære likviditetstilskud fortsætter uændret. For 2019 er det på 3,5 mia. kr., hvoraf 1,5 mia. kr. fordeles til alle kommuner efter indbyggertal og 2,0 mia. kr., der fordeles til kommuner, der har højere strukturelt underskud end gennemsnittet og et lavere beskatningsgrundlag.

Samlet får Mariagerfjord Kommune ca. 38,3 mio. kr. i finansieringstilskud. Ud over tilskuddet er der i 2019 en lånepulje på 500 mio. kr. Af denne har Mariagerfjord Kommune fået tildelt 26 mio. kr.

Endvidere er der som tidligere år afsat midler til særligt vanskeligt stillede kommuner, der fordeles efter objektive kriterier og ansøgning.

For 2019 fordeles 300 mio. kr. til 26 kommuner, og af disse modtager Mariagerfjord Kommune 13 mio. kr. I 2018 var der 371,3 mio. kr., som blev udbetalt til 28 kommuner, og da fik Mariagerfjord Kommune 8 mio. kr. Årsagen til stignin-

gen i tilskuddet skal ses i lyset af, at Mariagerfjord Kommune i 2019 bliver hårdt ramt af fordelingen af tilskud efter de aldersbetingede og socioøkonomiske kriterier, hvilket uddybes nedenfor.

Ud over de generelle tilskud er der en række særtilskud, som kommunerne modtager. Mariagerfjord Kommunes andel i 2018 og 2019 er:

Tilskud	Beløb 2018	Beløb 2019
Kommunal udligning	605,8 mio. kr.	564,4 mio. kr.
Generelt statstilskud	47,3 mio. kr.	41,3 mio. kr.
Tilskud til styrkelse af likviditet	38,4 mio. kr.	38,3 mio. kr.
Tilskud til særligt vanskeligt stillede kommuner	8,0 mio. kr.	13,0 mio. kr.
Beskæftigelsestilskud vedr. forsikrede ledige	86,1 mio. kr.	80,8 mio. kr.
Udligning vedr. udlændinge	-15,4 mio. kr.	-16,1 mio. kr.
Kommunalt udviklingsbidrag til regionerne	-5,6 mio. kr.	-5,7 mio. kr.
Udligning af selskabsskat	8,0 mio. kr.	15,2 mio. kr.
Tilskud til bedre kvalitet i dagtilbud	3,6 mio. kr.	3,6 mio. kr.
Tilskud til generelt løft af ældreplejen	6,0 mio. kr.	6,1 mio. kr.
Tilskud til styrket kvalitet i ældreplejen	7,9 mio. kr.	8,2 mio. kr.
Tilskud til akutfunktion i hjemmeplejen	1,1 mio. kr.	
Tilskud til kommuner med vanskelige vilkår (finansloven)	12,0 mio. kr.	13,4 mio. kr.
Samlede tilskud og udligning	803,2 mio. kr.	762,5 mio. kr.

Der er altså en samlet nedgang i Mariagerfjord Kommunes tilskud og udligning på ca. 41 mio. kr. Dette er i løbende priser, så det reale fald er større.

Årsager til fald i tilskud

Som det fremgår, er der sket både fald og stigninger i en række af tilskuddene. Langt størstedelen af ændringerne skyldes dog fald i Mariagerfjord Kommunes udligning. Fordelingen af udligningen af de generelle tilskud bestemmes for ca. 2/3's vedkommende af de aldersbetingede tilskud,

mens den sidste tredjedel bestemmes af de socioøkonomiske tilskud.

De aldersbetingede tilskud afhænger af, hvor mange indbyggere kommunen har, idet der gives et tilskud pr. indbygger. Det afhænger dog også af aldersstrukturen i kommunen, idet der er store forskelle på tilskuddets størrelse til de enkelte aldersgrupper. De er størst for børnene, hvor kommunerne har udgifter til dagpasning og skole samt til de ældre, hvor der er udgifter til pleje og omsorg.

Aldersbetinget tilskud, enhedsbeløb i kr.

Aldersbetinget tilskud, Enhedsbeløb i kr.			
Kriterium	2018	2019	Ændring
0 – 5-årige	60.655	61.221	566
6 – 16-årige	77.892	77.834	-58
17 – 19-årige	32.405	27.478	-4.927
20 – 24-årige	20.548	24.657	4.109
25 – 29-årige	21.521	24.703	3.182
30 – 34-årige	24.411	25.872	1.461
35 – 39-årige	24.454	26.663	2.209
40 – 44-årige	27.165	27.420	255
45 – 49-årige	28.947	29.998	1.051
50 – 54-årige	29.875	32.035	2.160
55 – 59-årige	34.466	34.278	-188
60 – 64-årige	37.305	38.401	1.096
65 – 74-årige	29.261	28.372	-889
75 – 84-årige	55.754	46.720	-9.034
85 +årige	129.730	137.963	8.233

Mariagerfjord Kommune mister fra 2018 til 2019 ca. 22 mio. kr. i aldersbetinget tilskud. Det skyldes dels, at der bliver færre børn, men også i høj grad at tilskuddet til de ældre – især gruppen for 75-84 årige - er blevet nedsat kraftigt.

Begrundelsen for nedsættelsen er Sund aldring, men nedsættelsen har ramt kommuner som Mariagerfjord, der har en relativ stor andel af ældre. Derimod gavner omlægningen de store bykommuner, der tiltrækker de unge i 20'erne, der er under uddannelse. Efter kraftig kritik af ændringen indførte Folketinget efterfølgende en toårig overgangsordning, der betyder, at Mariagerfjord Kommune i 2019 og 2020 årligt modtager 7,6 mio.kr. ekstra i aldersbetinget tilskud.

Den sidste tredjedel af tilskuddene fordeles som nævnt efter 14 socioøkonomiske kriterier. De skaber tilsammen et socioøkonomisk indeks, som bestemmer kommunens andel af denne del af udligningen.

Regeringen forsøgte at få gennemført en ændring af kriterierne i udligningen, efter der i mange år har været kraftig kritik af dette. Den måtte opgive at få politisk flertal for en generel ændring. Der blev dog foretaget én ændring. I

mange år er alle udlændinges uddannelse ikke registreret i Danmarks Statistik, og alle udlændinge talte dermed med i kategorien "25-49 årige uden erhvervsuddannelse" og deres børn i "Børn i familier hvor forsørgere har lav uddannelse". Dette gjaldt også selv om de for eksempel var højtuddannede læger, forskere m.v. Fra 2019 er der taget højde for dette, så antallet af indbyggere uden erhvervsuddannelse og disses børn er faldet kraftigt. Det samlede tilskud pr. kriterium er konstant, så dette fald betyder, at værdien pr. borger i kriteriet stiger. Det ramte især hovedstadskommunerne, der har mange indvandrere, mens blandt andet Mariagerfjord Kommune fik ekstra tilskud som følge af ændringen. Isoleret set øger det Mariagerfjord Kommunens tilskud med 8,5 mio. kr.

Imidlertid er der andre kriterier, der bevirker fald i tilskuddet. Det primære er tilskud på grund af nedgang i befolkningstallet. Færre kommuner end tidligere har haft fald i befolkningstallet de sidste fem år. Der har været en stigning i folketallet på landsplan, og strømmen til de store byer er aftagende. Da tilskuddet pr. kriterium er fast i %-del og dermed næsten fast i samlet tilskud, betyder det, at tilskuddet pr. borger i afgang er kraftigt stigende. I 2018 er det ca. 151.000 kr. pr. borger.

Som det fremgår af tabellen nedenfor, er Mariagerfjord Kommunes nedgang faldet med 74 %, fordi årene med store fald nu er mere end fem år gamle. Det betyder, at tilskuddet for "Nedgang i befolkningstal" for Mariagerfjord Kommune falder med over 25 mio. kr. fra ca. 40 til ca. 15 mio. kr.

Der er stadig kommuner, der modtager meget store tilskud for nedgang i befolkningstallet. Størst tilskud får Lolland Kommune med ca. 350 mio. kr., men også de fire nordjyske kommuner Morsø, Thisted, Frederikshavn og Hjørring modtager over 100 mio. kr. i dette tilskud.

En anden årsag til at Mariagerfjord Kommunes tilskud falder, er kriteriet "Familier i bestemte boligtyper". Dette er almenyttige lejeboliger og ældre udlejningsboliger. Imidlertid er det politisk bestemt, at kun boliger i byer under 5.000 indbyggere tæller med i kriteriet. Fra 2017 til 2018 steg indbyggertallet i Hadsund by (ekskl. Hadsund Syd), så det kom op på 5.003 indbyggere. Det kostede Mariagerfjord Kommune ca. 3,3 mio. kr. i tilskud.

	2018	2019	Ændring i %	Andel af DK
20-59 årige uden beskæftigelse over 5 %	3.021	2.919	-3,40%	0,74%
25-49 årige uden erhvervsuddannelse	3.114	2.516	-19,20%	0,78%
Udlejede beboelseslejligheder excl. Kollegier	6.435	6.610	2,70%	0,61%
Psykiatriske patienter	882	854	-3,20%	0,57%
Familier i bestemte boligtyper	3.141	3.019	-3,90%	0,44%
Børn i familier med lav uddannelse	915	633	-30,80%	0,69%
Enlige på 65 år og derover	3.682	3.800	3,20%	0,80%
Personer med lav indkomst	815	849	4,20%	0,62%
Handicappede	371	334	-10,00%	0,68%
Indvandrere og efterkommere	1.785	1.882	5,40%	0,38%
20-59 årige med arbejde på grundniveau	6.974	6.999	0,40%	0,78%
Beregnet nedgang i befolkningstal	384	101	-73,70%	0,70%
0-15 årige børn af enlige forsørgere	1.081	1.127	4,30%	0,68%
0-17 årige børn, der er flyttet min. tre gange	270	261	-3,30%	0,80%
Socioøkonomisk indeks	94,1082	91,6581	-2,4501	

Som det fremgår af tabellen ovenfor, betyder alle ændringer, at Mariagerfjord Kommunes samlede socioøkonomiske indeks falder med 2,5 %. I samme periode stiger gennemsnittet for de nordjyske kommuners indeks med 2,5 %, og alle andre kommuner end Mariagerfjord og Læsø stiger i indeks. Det betyder, at de øvrige kommuners tilskud stiger, mens Mariagerfjord Kommunes falder.

Alle de beskrevne forhold er altså medvirkende til fald i

Mariagerfjord Kommunes tilskud. De var årsag til behovet for de store driftsbesparelser, som er beskrevet efterfølgende under de enkelte udvalg.

Lovændringer, der ændrer tilskuddene

Som en del af budgetlægningen skabes hvert år med Økonomiaftalen Lov- og cirkulæreprogrammet, der er den økonomiske udmøntning af alle de love m.v., der er vedtaget siden sidste aftale, og som medfører kommunale mer- eller

mindreudgifter. Endvidere har lovændringer også indflydelse på de såkaldt budgetgaranterede områder, der er overførselsudgifter, hvor Statens tilskud til kommunerne ændres, når udgifterne på landsplan afviger fra det forventede.

De fleste lovændringer har små økonomiske konsekvenser, og da Mariagerfjord Kommunes Økonomiudvalg har vedtaget en bagatelgrænse på 100.000 kr., lægges disse ændringer ikke over i Mariagerfjord Kommunes budget.

I 2019 er der usædvanlig få og små budgetændringer som følge af lovændringer. De største ændringer ligger i ekstra tilskud som følge af Databeskyttelsesloven og lov om frit valg af genoptræning og i ekstra tilskud til kommunerne til øget palliationsindsats og aflastning af pårørende. Hovedparten af disse mertilskud er sparet væk som led i råderumsskabelsen. Der er også mindre tilskud på nogle områder. Det gælder især en lovændring, der fjerner refusion af en del af driftsudgifterne ved aktivering af ledige og kon-tanthjælpsudgifter m.v. Der forventes et lavere antal i aktivering og dermed lavere kommunale udgifter.

I Lov- og cirkulæreprogrammet indgår også en række ændringer som følge af nye kommunale udgifter til FGU - Forberedende grunduddannelse - men det får først effekt fra 2020.

Lån

Der er fra Statens side pålagt kommunerne en række begrænsninger i deres lånemuligheder. Med nogle enkelte undtagelser må kommunerne kun optage lån, når de har fået godkendt en låneansøgning. I 2019 har Mariagerfjord Kommune fået tilsagn om lån til styrkelse af likviditeten på 30 mio. kr. I budget 2019 er der indregnet 15 mio. kr. af dette tilsagn. Herudover er der bevilget lån til anlæg på de borgernære områder på 11 mio. kr.

Skatter

Den største kilde til finansiering af kommunens udgifter er skatteindtægter. De består hovedsagelig af indkomstskatter, selskabsskatter og grundværdi-/ejendomsskatter, hvoraf indkomstskatterne er langt de største. I alt budgetteres med skatteindtægter på 1.893,7 mio. kr.

Kommunerne kan vælge mellem selv at budgettere sine skatteindtægter eller at acceptere et statsgaranteret udskrivningsgrundlag. Udskrivningsgrundlaget er alle de indkomster i Mariagerfjord Kommune, der kan opkræves kommunale skatter af. Det statsgaranterede beløb for 2019 er baseret på Mariagerfjord Kommunes udskrivningsgrundlag i 2016 korrigeret for blandt andet udviklingen i befolkningstallet og den forventede indkomstudvikling.

Hvis kommunerne selvbudgetterer, og udviklingen bliver dårligere end forventet, skal de betale forskellen tilbage til Staten. I 2007 og 2008 selvbudgetterede langt hovedparten af landets kommuner. Da finanskrisen indtrådte i 2009 blev de selvbudgetterende kommuner ramt af dette og skulle tilbagebetale store beløb. De næste mange år valgte meget få kommuner at selvbudgettere. I 2016 valgte fem at kommuner at selvbudgettere og i 2017 og 2018 var det 16 og 15. Årsagen til valg af selvbudgettering er primært en forventning om større befolkningstilvækst, end der ligger til grund for deres statsgaranterede grundlag. I Mariagerfjord Kommune er der ikke grundlag for at forvente, at folketallet eller indbyggernes indkomster udvikler sig væsentligt mere positivt, end Staten forventer. Mariagerfjord Kommune har derfor også i 2019 valgt det statsgaranterede udskrivningsgrundlag og de sikre skatteindtægter, det medfører.

Effekt af skattestigning

På grund af de store fald i Mariagerfjord Kommunes tilskud besluttede Byrådet at hæve personskatterne med 0,2 % fra 25,9 til 26,1 % samt grundskylden med 5,2 % fra 28,8 til 34 %. Regeringen har en målsætning om at undgå skattestigninger og har indført sanktioner på 75 % af gevinsten det

Mio. kr.	2019	2020	2021	2022
Effekt af skattestigning	12,3	12,3	12,3	12,3
Effekt af grundskyldsstigning	20,2	20,2	20,2	20,2
I alt	32,5	32,5	32,5	32,5
Forventet sanktion	11,3	7,5	7,5	3,8
Forventet sanktion i %	34,8 %	23,1 %	23,1 %	11,7 %
Forventet nettoeffekt	21,2	25,0	25,0	28,7

første år, 50 % de to næste år og 25 % det fjerde år. Der sker dog en fordeling, så størstedelen af sanktionerne rammer de kommuner, der hæver skatten, og en mindre del rammer kollektivt. Samtidig modregnes skattesænkninger i andre kommuner.

Skatten blev samlet for alle landets kommuner hævet med ca. 70 mio. kr. Den endelige udmelding af effekten for Mariagerfjord Kommune udmeldes først i december 2018, men der forventes effekt som illustreret i tabellen på side 10.

Det indeholder Økonomiaftalen 2019 også:

Ud over fastsættelsen af kommunernes generelle økonomi, indeholder aftalen også en lang række andre delelementer indenfor kommunernes opgaver, der i højere grad handler om målsætninger og ændrede regler og vilkår end om økonomi. I 2019 gælder dette blandt andet:

- Differentieret grundkapitalindskud. De hidtidige 10 % fastholdes for ældre- og ungdomsboliger, men for øvrige almene boliger differentieres tilskuddet, så

det ligger mellem 8 og 12 %, hvor de 8 % er for boliger under 90 m², og det stiger med stigende boligstørrelse.

- Forenkling af erhvervsfremmesystemet
- Bedre sammenhæng for de 0 – 18 årige ved overgang fra dagpasning til skole m.v.
- FGU – den forberedende grunduddannelse
- Helhedsorienteret indsats for borgere med flere problematikker – og med fokus på den beskæftigelsesfremmende indsats
- Forenkling af beskæftigelsessystemet.

Derudover er der en række effektiviserende tiltag som f.eks. øget indkøbssamarbejde og øget digitalisering.

Økonomien i Mariagerfjord

Byrådets økonomiske målsætninger

De seneste års snævre økonomiske rammer har påvirket økonomien i Mariagerfjord Kommune og vil fortsat påvirke den i årene fremover. Imidlertid arbejder kommunen løbende med at effektivisere driften, hvilket betyder at forholdet mellem kommunens driftsudgifter og løbende indtægter er i en fornuftig balance. Dette har dog i budget 2019 været markant vanskeligere end tidligere år – jf. beskrivelse af skatter og tilskud på de foregående sider.

Effektiv drift er blevet et grundlæggende styringsparameter i den kommunale styring – enten i forhold til at opnå rationale, men efterhånden mest i forhold til at stille løbende spørgsmål ved, om opgaven udføres mest hensigtsmæssigt og i så høj en kvalitet som muligt, indenfor den fastsatte ramme.

Usikkerhed i både konjunkturudviklingen såvel som i kommunernes endelige rammer betyder, at der altid skal være fokus på, hvordan ressourcerne udnyttes bedst muligt. Ved dette fokus samt en aktiv bosætningspolitik skabes der mulighed for fortsat udvikling og fornyelse af kommunens aktiviteter.

Det er vigtigt, at kommunen har overskud på driften, for ligesom i en husholdning, er overskuddet de penge, der er til at investere for, når driftsudgifterne er betalt. Overskuddet på driften skal bruges til at investere i anlæg, til at betale afdrag på optagne lån samt til at styrke kassebeholdningen.

Mariagerfjord Kommune er i 2018 en af de kommuner i landet, der har lavest kassebeholdning. Budget 2019 styrker kassebeholdningen med ca. 6 mio. kr. og vil dermed kun stille kommunen en anelse bedre i forhold til at imødekomme eventuelle uventede udgifter. Det må dog samtidig forventes, at øvrige kommuner ligeledes styrker deres kassebeholdning, hvorfor Mariagerfjord Kommune formentlig stadig vil ligge blandt de 10 kommuner, der har lavest kassebeholdning. Af den gennemsnitlige kassebeholdning på forventet 125 mio. kr. udgør ca. 60 % heraf optagne lån til styrkelse af likviditeten med en restløbetid mellem 5 og 10 år.

Byrådet har vedtaget tre økonomiske målsætninger for budgettet:

Område	Målsætning	Budget 2019
Drift	Overskud på min. 115 mio. kr.	Opfyldt - overskuddet udgør ca. 117,5 mio. kr.
Anlæg	Min. 1.200 kr. pr. indbygger	Opfyldt – anlægsbudget udgør ca. 1.780 kr. pr. indbygger
Kassebeholdning	Beholdning på min. 115 mio. kr.	Opfyldt – kassebeholdning udgør ca. 125 mio. kr.

Kommuneskat: 26,1 %

Grundskyld: 34,0 ‰

Grundskyld for landbrug: 7,2 ‰

Kirkeskat: 1,15 %

Budgetoppgørelse

Hele 1.000 kr. - i 2019 priser	2019	2020	2021	2022
Skatter	-1.893.701	-1.935.625	-1.973.862	-2.006.213
Tilskud og udligning	-761.998	-769.265	-773.672	-796.152
INDTÆGTER I ALT	-2.655.699	-2.704.890	-2.747.534	-2.802.365
Økonomiudvalget	268.104	246.435	244.937	241.200
Udvalget for Børn og Familie	711.233	712.720	708.940	711.558
Udvalget for Arbejdsmarked	547.241	553.703	553.371	553.145
Udvalget for Sundhed og Omsorg	839.942	841.676	843.218	841.980
Udvalget for Kultur og Fritid	70.521	70.656	70.194	70.194
Udvalget for Teknik og Miljø	96.339	96.139	97.639	97.639
Løn- og prisstigninger		59.633	114.906	171.319
DRIFTSVIRKSOMHED I ALT	2.533.380	2.580.962	2.633.205	2.687.035
Renter og kursregulering	4.847	7.077	6.670	6.647
PRIMÆRT DRIFTSRESULTAT - OVERSKUD	-117.472	-116.851	-107.659	-108.683
Økonomiudvalget	10.272	15.982	13.982	13.982
Udvalget for Børn og Familie	24.050	6.200	5.700	7.500
Udvalget for Arbejdsmarked	0	0	0	0
Udvalget for Sundhed og Omsorg	500	1.000	1.000	1.000
Udvalget for Kultur og Fritid	3.200	3.450	5.950	6.450
Udvalget for Teknik og Miljø	34.437	29.298	33.798	34.098
ANLÆGSVIRKSOMHED I ALT	72.459	55.930	60.430	63.030
RESULTAT AF SKATTEFINANSIERET OMRÅDE	-45.013	-60.921	-47.229	-45.653
Drift forsyningsvirksomheder	0	0	0	0
Anlæg forsyningsvirksomheder	0	0	0	0
RESULTAT AF FORSYNINGSVIRKSOMHEDER	0	0	0	0
RESULTAT I ALT	-45.013	-60.921	-47.229	-45.653

(Negativ saldo=overskud - positiv saldo=underskud)

Det fremgår af budgetopgørelsen, at der er budgetteret med samlede skatteindtægter på 1,894 mia. kr. i 2019. Heraf udgør den personlige indkomstskat 1,717 mia. kr., som er beregnet ud fra, at borgerne i Mariagerfjord Kommune tjener 6,579 mia. kr. i 2019.

I tilskud og udligning modtager Mariagerfjord Kommune i 2019 0,762 mia. kr., hvilket i løbende priser er en nedgang på ca. 40 mio. kr. fra 2018. Der er budgetteret med nettodriftsudgifter på 2,533 mia. kr. i 2019. Nettodriftsudgifterne er driftsudgifterne fratrukket eksempelvis forældrebetaling til dagtilbud og statslige refusioner af overførselsydelse.

Som det fremgår af nederste linje i budgetopgørelsen, viser årets resultat i 2019 et overskud på 45,0 mio. kr., mens der forventes overskud på henholdsvis 60,9 mio. kr., 47,2 mio. kr. og 45,6 mio. kr. i overslagsårene 2020-2022.

Låneoptagelse, afdrag på lån m.v. påvirker også kommunens kassebeholdning. Opgørelsen af likviditetsændringen og den likvide beholdning – det vil sige kassebeholdningen - fremgår af finansieringsoversigten herunder.

FINANSIERINGSOVERSIGT	2019	2020	2021	2022
Tilgang likvide aktiver				
Årets resultat	-45.013	-60.921	-47.229	-45.653
Låneoptagelse	-26.000	-10.000	-10.000	-10.000
I alt	-71.013	-70.921	-57.229	-55.653
Anvendelse af likvide aktiver:				
Afdrag på lån	63.724	64.913	65.230	65.913
Øvrige finansforskydninger	1.315	1.315	1.315	1.315
I alt	65.039	66.228	66.545	67.228
Ændring af likvide aktiver	-5.974	-4.693	9.316	11.575

(Negativ saldo=overskud - positiv saldo=underskud)

Som det fremgår af finansieringsoversigten, styrkes den likvide beholdning i 2019 med 6,0 mio. kr. og i 2020 med 4,7 mio. kr., mens der i overslagsårene 2021-2022 er forbrug af kassebeholdningen. Låneoptagelsen er i budget 2019 forudsat til i alt 26 mio. kr.

Befolkningsudviklingen

En anden vigtig faktor i budgetlægningen er, hvordan befolkningen i Mariagerfjord Kommune udvikler sig - om der bliver flere eller færre indbyggere, og hvordan udviklingen er på aldersgrupper.

Mariagerfjord Kommunes demografimodel regulerer budgetterne for denne udvikling på de store serviceområder. På dagtilbuds- og skoleområdet er demografimodellen en tildelingsmodel, hvor områderne tildeles midler efter det forventede – og senere faktiske – antal børn. På ældreom-

rådet tager modellen højde for "sund aldring", så ældreområdet ikke i fuldt omfang tilføres ekstra midler ved stigende antal ældre, men hvor antallet korrigeres for forventede ændringer i plejebehovet.

Som alle andre kommuner, oplever Mariagerfjord Kommune i disse år, at antallet af ældre stiger, mens de øvrige aldersgrupper falder eller stagnerer. Nedenfor ses udviklingen i aldersgrupper de seneste 5 år.

Vækst i aldersgrupperne i procent 2013 - 2018	Mariagerfjord	Region	Hele
0-5 årige	-9,3	-6,3	-4,6
6-16 årige	-7,3	+3,6	+9,2
17-64 årige	-1,3	+0,4	+2,4
65-79 årige	+12,7	+11,7	+12,0
80 årige og derover	+11,5	+9,9	+12,0
Samlet befolkning	0,0	+1,5	+3,2

Kilde: Danmarks Statistik

Det er kommunens målsætning, at befolkningstallet skal stige – jf. kommuneplanen og byrådets strategiske indsatsområder. Befolkningstallet steg frem til 2009, faldt derefter indtil 2013 og har siden ligget stabilt.

Siden 2009 er der sket en større fraflytning af unge, der tager en uddannelse i de større byer, mens der er sket en mindre tilflytning af nye og kommende børnefamilier. Årsagen er formentlig finanskrisen, men selv om denne er over-

stået, ses ikke samme tilflytningsmønster som før krisen.

Når befolkningstallet alligevel har kunnet fastholdes, skyldes det nettoindvandring fra udlandet, der primært er kommet fra Østeuropa og Mellemøsten. I 2013-2016 har den årlige nettoindvandring ligget på ca. 200 borgere. I 2017 og 2018 kommer imidlertid færre flygtninge, mens der stadig kommer indvandrere fra Østeuropa.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Befolkning ult. forrige år	42.288	42.667	42.762	42.604	42.572	42.429	42.111	42.093	42.134	42.131	42.066
Levendefødte	475	450	409	418	374	383	364	348	377	352	369
Døde	486	502	477	407	408	442	428	435	434	457	418
Fødselsoverskud	-11	-52	-68	11	-34	-59	-64	-87	-57	-105	-49
Tilflyttede	2.291	2.099	1.906	1.888	1.936	1.884	1.929	2.028	1.996	1.977	2.219
Fraflyttede	2.093	2.174	2.047	2.000	2.155	2.168	2.116	2.095	2.173	2.109	2.277
Nettoflyttede	198	-75	-141	-112	-219	-284	-187	-67	-177	-132	-58
Indvandret	299	402	295	278	353	352	389	408	454	430	378
Udvandret	108	188	222	190	219	270	153	207	198	198	169
Nettoindvandrede	193	214	53	77	115	22	232	198	240	195	166
Befolkningstilvækst	379	95	-158	-32	-143	-318	-18	41	-3	-65	59

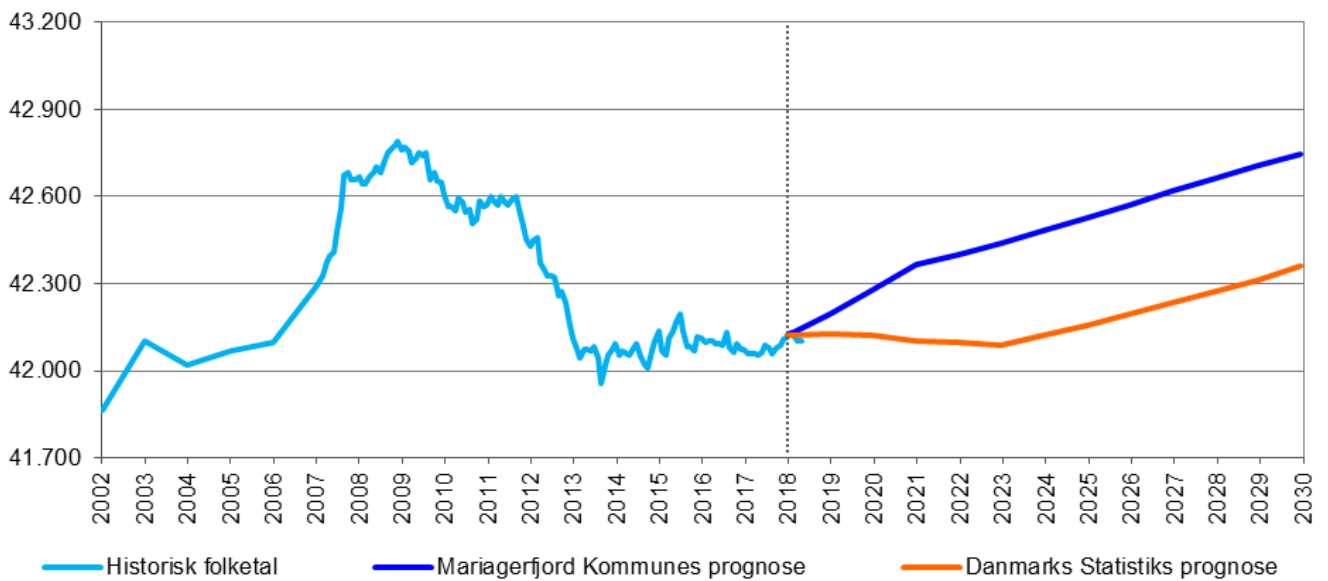
Kilde: Danmarks Statistik

Danmarks Statistik forventer i deres befolkningsprognose, at indbyggertallet i Mariagerfjord Kommune fortsat vil ligge stabilt. Det skyldes, at der i deres prognose ligger en antagelse om, at de nuværende flyttemønstre vil fortsætte.

I Mariagerfjord Kommunes egen befolkningsprognose ligger en antagelse om, at flyttemønstrene vil "rette sig", så der de kommende år igen kommer tilflytning, der minder om situationen før finanskrisen.

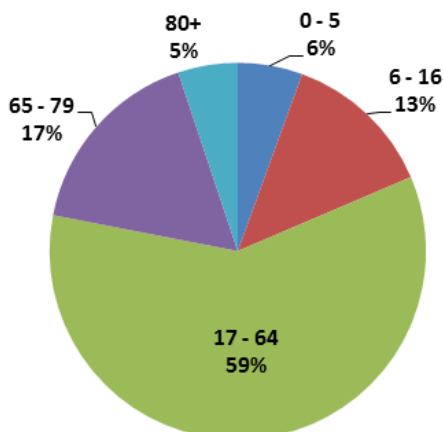
Hidtidig og forventet befolkningsudvikling 2002 - 2030

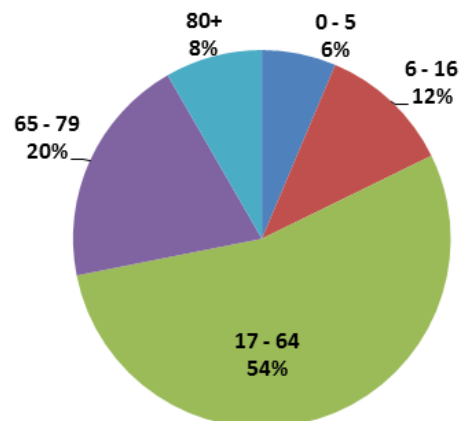
Selv om Danmarks Statistik altså ikke regner med nogen særlig vækst i befolkningstallet, regner de med at udviklingen i aldersgrupperne fortsætter – vækst i antallet af ældre

og fald eller stagnation i de yngre aldersgrupper. Fra at de 65+ årige i 2018 udgør ca. 22 % af Mariagerfjord Kommunes befolkning, forventes de i 2030 at udgøre ca. 28 %.

Aldersfordeling 2018

Forventet aldersfordeling i 2030

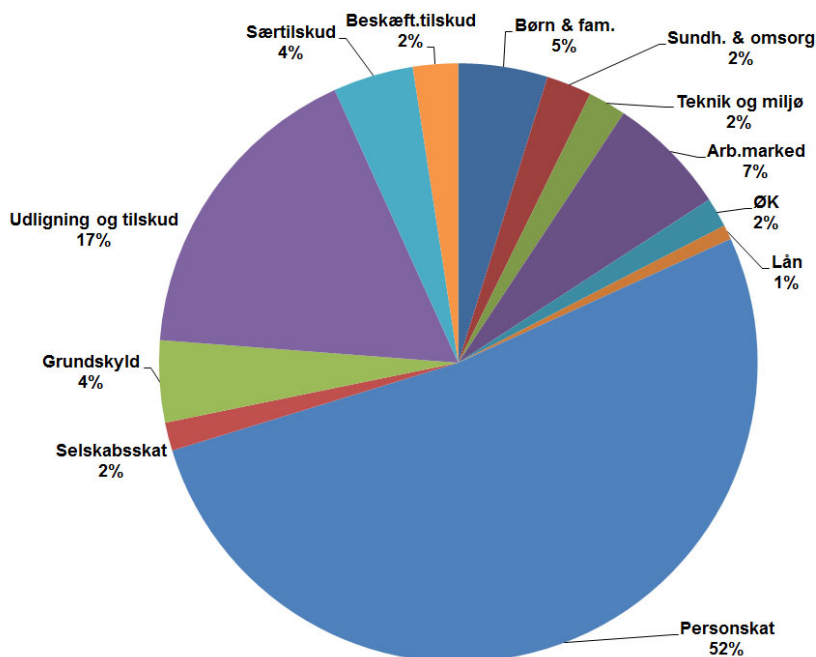

Indtægter og udgifter

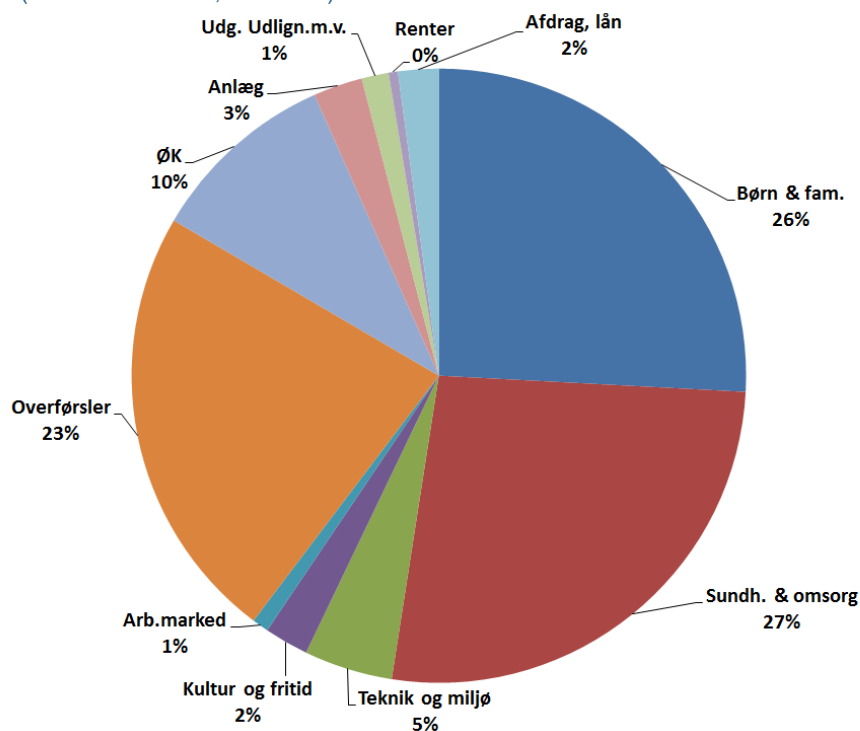
Hvor kommer pengene fra, og hvad bruges de til?

Økonomaftalen, bloktilskud og øvrige tilskud. Det kan godt være svært at overskue, hvor pengene kommer fra, og hvad de bruges til. Figurerne viser fordelingen mellem indtægter og udgifter.

Indtægter i procent (1 % svarer til ca. 3,33 mio. kr.)

Udgifter i procent (1 % svarer til ca. 3,33 mio. kr.)

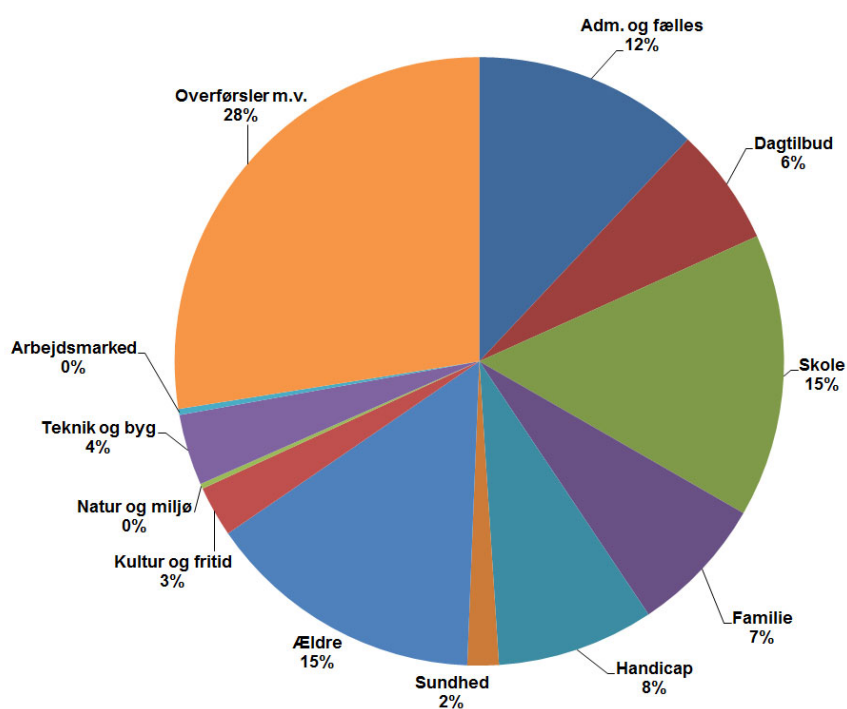

Det er ofte begreberne "overførsler" og "service", der bruges, når der tales om kommunens udgifter. Overførsler er i den forbindelse udgifter på det sociale område, f.eks. kontanthjælp/aktivering, førtidspension og sygedagpenge.

det er servicerammen som kommunerne under ét skal overholde. Gør kommunerne ikke det, kan Regeringen reducere kommende års tilskud - både over for den enkelte kommune, men også overfor kommunerne samlet. På den måde har kommunerne et kollektivt ansvar for at overholde økonomiaftalen.

Økonomaftalen regulerer kommunernes serviceramme, og

Serviceudgifter pr. område og overførselsudgifter i procent (1 % svarer ca. til 2,5 mio. kr.)

Generelt vedrørende brug af nøgletal

På de kommende sider vises, hvordan Mariagerfjord Kommunes udgifter ligger i forhold til landets andre kommuner. Til det anvendes nøgletal. Udgifterne på et område sammenlignes ved at dele udgifter med antal indbyggere. Det kan både være med alle indbyggere eller med indbyggere i en relevant aldersgruppe. Den første metode viser, hvor store udgifter en kommune har på et område. Den anden viser et serviceniveau. For eksempel ligger Mariagerfjord Kommunes udgifter til dagpasning af de 0-5 årige under både lands- og regionsgennemsnit, når udgiften fordeles på alle indbyggere. Fordeles den kun på de 0-5 årige, ligger Mariagerfjord Kommunes udgifter stadig under landsgennemsnittet, men over gennemsnittet i Region Nordjylland. Det er udtryk for, at Mariagerfjord Kommune har fær-

re børn i 0-5 års alderen, men har valgt et udgifts- eller serviceniveau, der ligger over de øvrige nordjyske kommuners. Da Mariagerfjord Kommune har flere ældre end gennemsnittet, vil det modsatte være tilfældet på dette område.

Nøgletal skal altid læses med forsigtighed. Selv om der er regler for, hvordan kommunerne skal kontere deres udgifter, er der forskelle. Det gælder specielt, om fællesudgifter og udgifter til administrativ støtte føres på fagområderne eller under økonomiudvalget. Forskelle i udgiftsniveauer kan derfor skyldes forskellige valg af placering af udgifter, eller den kan være ekstraordinære forhold, som kun gør sig gældende ét år.

Økonomiudvalget

Økonomiudvalget varetager den overordnede styring af kommunens økonomi. Herudover er udvalget ansvarlig for kommunens overordnede fysiske planlægning og personaleudvalg i forhold til kommunens ansatte.

Nyt og fokus

Nye erhvervshuse

I forlængelse af Regeringens nye aftale om forenkling af erhvervsfremmesystemet har kommunen reduceret Mariagerfjord Erhvervsråds bevilling med 400.000 kr., som i stedet overføres til finansiering af de nye Erhvervshuse i regionen.

Organisering, opgavevaretagelse for de nye Erhvervshuse og sammenhængen med den lokale erhvervsservice er endnu ikke kendt. Byrådet ønsker derfor at afvente udfaldet heraf, og vil først derefter tage stilling til den fremadrettede bevilling til Mariagerfjord Erhvervsråd.

Antal byrådsmedlemmer og udvalg

Byrådet tilkendegiver, at der i god tid inden næste valg, det vil sige senest primo 2021 - skal ske en drøftelse vedrørende fremtidig udvalgsstruktur, herunder antallet af byrådsmedlemmer, med henblik på at en eventuel virkning kan træde i kraft for den næste valgperiode.

Budgetanalyser

På baggrund af benchmarking med 29 sammenlignelige kommuner i Danmark, iværksættes med ekstern hjælp en budgetanalyse på de tre områder, hvor Mariagerfjord Kommunes serviceudgifter afviger mest fra sammenligningsgruppen. Det drejer sig om områderne:

- Børn og unge med særlige behov
- Voksne med særlige behov
- Tilbud til ældre

Analyserne skal beskrive afvigelserne, angive forklaringer og årsagssammenhænge og indeholde forslag til, hvordan kommunens udgifter til disse områder eventuelt kan reduceres. Analyserne udarbejdes frem mod foråret 2019, med henblik på at skulle indgå i budgetdrøftelserne for budget 2020-23.

De to førstnævnte analyseområder skal tillige indeholde en analysedel vedrørende antallet af bo- og opholdssteder i Mariagerfjord Kommune og antallets betydning i forhold til såvel direkte som afledte udgifter for Mariagerfjord Kommune.

For så vidt angår analysen vedrørende tilbud til ældre, skal analysen primært bygge videre på Marselisborgrapporten og plejeboliganalysen. Fokus skal dermed være på service-niveau.

Fokus på sygefravær

Sygefravær har stor betydning for den service, kommunen kan levere til borgere og virksomheder. Sygefraværet har også stor betydning for den enkelte sygemeldte, dennes kolleger og arbejdsmiljøet. Byrådet ønsker derfor, at indsatsen for at reducere fraværet intensiveres. Målet er, at Mariagerfjord Kommunes sygefravær skal være under gennemsnittet i forhold til de kommuner, der normalt sammenlignes med.

Byrådet er opmærksom på, at nogle områder som følge af reduktioner i budgettet kan opleve hverdagen presset og ønsker, at der gennem en skærpet indsats overfor sygefraværet, arbejdes på at skabe en balance mellem krav og ressourcer. Ressourcer forstået som økonomi og de kompetencer, der kræves for at kunne opfylde de arbejdsmæssige krav.

Indsatserne skal tage udgangspunkt i de politikker og retningslinjer, der er udarbejdet med henblik på nedbringelse af sygefraværet; "Sygdomspolitik", "Retningslinjer til understøttelse af sygdomspolitikken", "Politik for sundhedsfremme og forebyggelse", og "Politik for arbejdsbetinget stress" m.v.

Rengøringsområdet

Byrådet gennemfører en strukturændring på ejendomsområdet, hvor rengøringsopgaven samles i en fælles rengøringsenhed under Ejendomscentret. Strukturen tager udgangspunkt i modenhedsanalysens model 3, for så vidt angår rengøringsdelen. Der oprettes en samlet rengøringsenhed, der skal varetage rengøringen på alle institutioner, undtagen områderne Sundhed og Ældre samt Handicap. Dette betyder at:

- Alle rengøringsassistenter på de berørte institutioner overflyttes til en central enhed under Ejendomscentret (med undtagelse af områderne Sundhed og Ældre samt Handicap)
- Der udarbejdes opdaterede rengøringsplaner for alle institutioner
- Enheden organiseres efter modellen anbefalet af styregruppen for rengøringsanalysen.

2019 anvendes til forberedelse og implementering. Ratio-nalet udgør 1 mio. kr. i 2020 stigende til 2 mio. kr. årligt i årene herefter.

Bygningservice og indvendig vedligehold

Byrådet ønsker, at der udarbejdes forslag til modeller, hvor bygningservice og indvendig vedligehold gentænkes. Modellerne skal beskrive de rationaler, der ligger i at udnytte organisationens kompetencer bedre på tværs af bygninger og fagenheder. Modellerne skal med udgangspunkt i kerneopgaven sikre, at de lokale behov og interesser på en fleksibel måde tilgodeses på de enkelte institutioner og arbejdspladser.

Økonomiudvalget godkender procesbeskrivelse og endelig model. Modellen skal udarbejdes under hensynstagen til, at der indarbejdes en forlods reduktion på området svarende til 1,5 mio. kr. i 2020, stigende til 3 mio. kr. årligt herefter.

Afhændelse af bygninger

Mariagerfjord Kommune ejer en lang række grunde og bygninger. De bygninger, der falder uden for kommunens ejendomsstrategi i forhold til ejerskab, skal søges afhændet. Byrådet ønsker en særlig opmærksomhed på dette. I 2019 indarbejdes en forventet indtægt på området på 1 mio. kr.

Rådhusstruktur

Byrådet skal inden udgangen af 1. kvartal 2019 træffe beslutning om den fremtidige rådhusstruktur.

Tilpasning til faktisk budgetbehov

En række områder tilpasses faktisk behov. Det gælder sundhedskort, pasfoto, indkøbsområdet, tilskud til andelsboliger og administrationsgebyr vedrørende forsyningsvirksomheder. Disse områder reduceres med samlet 1 mio. kr.

Barselsudligning

Kommunens egne arbejdspladser modtager i dag 100% dækning, når en medarbejder overgår på barsel. Barselsudligningsordningen nedsættes fremover til 90%.

Borgerservice på skift mellem Hobro og Hadsund

Der opnås et rationale ved fremover at holde Borgerservice åbent på skift i henholdsvis Hobro og Hadsund. Åbningstidene annonceres på kommunens hjemmeside.

Reduktion i administrationen

Der foretages en personalereduktion i administrationen svarende til 10,625 mio. kr.

Ophør af tilskud til "Noget for Livet"

Mariagerfjord Kommune har i en årrække ydet kommunalt tilskud på 400.000 kr. til brandingindsatsen "Noget for Livet". Lokale virksomheder har medfinansieret for ca. 200.000 kr. årligt i sponsorater. Brandingindsatsen er tilrettelagt af en gruppe bestående af Mariagerfjord Erhvervsråd, lokale virksomhedsrepræsentanter og kommunale medarbejdere. Med budgetvedtagelsen ophører Mariagerfjord Kommunes tilskud til "Noget for Livet".

Særlige kompetenceudviklingsmidler

Byrådet afsatte i budget 2016 ekstra midler svarende til 500.000 kr. årligt til kompetenceudvikling målrettet borgerinddragelse og samskabelse. Denne bevilling ophører med udgangen af 2018.

Byrådets eksterne mødedeltagelse

Der reduceres med 200.000 kr. i Byrådets midler til deltagelse i eksterne møder, konferencer m.v. Det svarer til en årlig reduktion pr byrådsmedlem på 7.000 kr.

Centrale udviklingskonti

Der har centralt været fire mindre kontoområder, som er anvendt til mindre engangstilskud, særlige events, bosættningstiltag m.v. Der reduceres samlet med 300.000 kr. på disse konti, og de resterende midler, 150.000 kr. samles i én konto, som fremover kun kan anvendes til helt ekstraordinære enkeltstående tilskud.

KMD-kontrakter

Eksisterende kontrakter og systemer skal gennemgås med henblik på at reducere udgifterne med 1 mio. kr. Hvis dette ikke kan realiseres, vil en konsekvens være genudbud af systemerne.

Øge rykkergebyr

Mariagerfjord Kommune har siden kommunesammenlægningen opkrævet et rykker gebyr på 200 kr., når borgere eller virksomheder betaler for sent. Gebyret øges til 250 kr.

Ændring af grænseværdi for boligindskudslån

Siden kommunesammenlægningen er formuegrænsen anvendt for at vurdere, om en borger har ret til boligindskudslån. Formuegrænsen svarer til, at borgere med en likvid formue på under 86.000 kr., har ret til helbredskort, ældrecheck og boligindskudslån.

Fremover ændres denne grænseværdi, så formuegrænsen for boligindskudslån svarer til indskuddets størrelse + 10.000 kr. Har borgeren mere end det, afvises ansøgning om beboerindskudslån, da borgeren selv har til indskudet samt 10.000 kr. til flytteudgifter.

Opnormering på spildevandsområdet

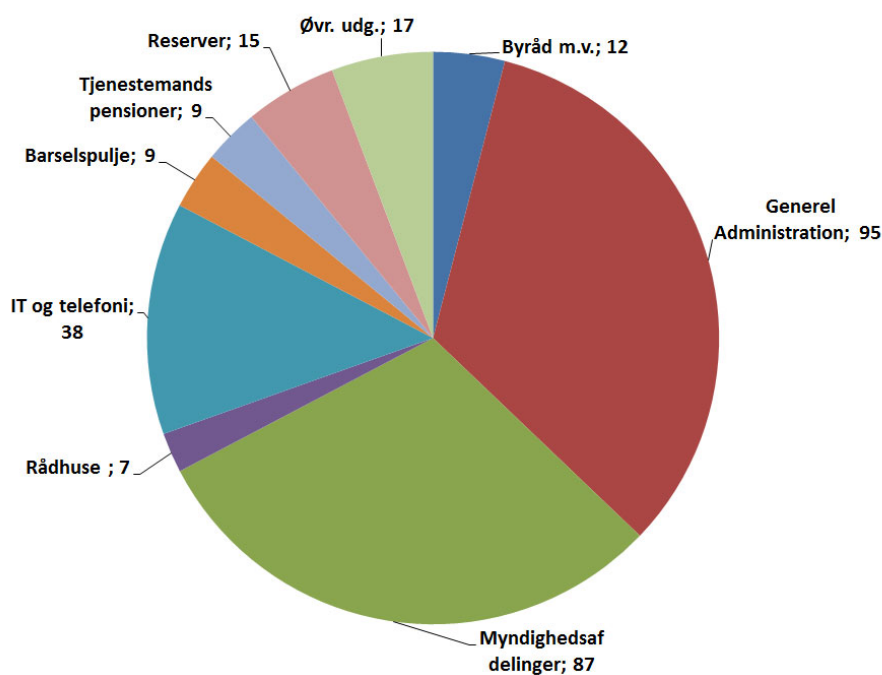
Der opleves meget stor bygge- og anlægsaktivitet i kom-

munen, hvorfor myndighedsområdet vedrørende spildevand konstant er under pres, ligesom der udarbejdes en ny spildevandsplan. Det afsættes 575.000 kr. årligt til opnormering på området.

Investeringspulje

Der afsættes 1 mio. kr. i 2019 stigende til 2 mio. kr. i årene efter til en investeringspulje. Investeringspuljen skal anvendes til de borgernære service- og velfærdsområder, hvor der er særlige udfordringer i forhold til budgetoverholdelse. Formålet er – gennem en særlig målrettet indsats – at reducere udgifterne på områderne, uden det medfører væsentlige serviceforringelser. Der skal være særligt fokus på, at de iværksatte indsatser skal kunne betale sig og skal føre til målbare resultater inden for en kort årrække.

Samlede nettoudgifter i 2019 - i alt 281,2 mio. kr. fordelt på:

Budget 2018	Kr. pr. indbygger
Mariagerfjord Kommune	6.766
Region Nordjylland	6.367
Hele Landet	6.947

Sammenligning af udgifter konto 6 inklusiv. puljer eksklusiv turisme og generelle reserver.

Kilde: Danmarks Statistik.

Nøgle- og aktivitetstal

Politisk organisation, Budget 2018 - kr. pr. indbygger	Mariagerfjord Kommune	Region Nordjylland	Hele landet
Kommunalbestyrelsesmedlemmer, kommissioner, råd og nævn	243	335	170

Kilde: ECO-Nøgletal

Administrativ organisation, Budget 2018 Kr. pr. indbygger	Mariagerfjord Kommune	Region Nordjylland	Hele landet
Generel administration og politisk betjening	2.871	3.060	2.753
Myndighedsopgaver			
Jobcentre	841	954	808
Natur- og miljøbeskyttelse	351	217	133
Voksen-, ældre- og handicapområdet *	434	206	334
Det specialiserede børneområde	343	325	358
Øvrige udgifter (udvalgte)			
Fælles IT og telefoni	457	1.005	699
Generelle reserver/puljer	356	169	190

Kilde: ECO-Nøgletal

* Afvigelsen i dette nøgletal indgår i kommende budgetanalyse

Børn og Familie

Mariagerfjord Kommune har samlet kommunens tilbud til børn fra 0-6 år i fagenheden Dagtilbud. Dagtilbud omfatter pladsanvisning, vuggestuetilbud, dagpleje, børnehaver, private pasningstilbud og institutioner, særlige dagtilbud samt 2-sprogsområdet og sprogindsats for målgruppen 0-6 årige. Kommunens skoler og SFO-tilbud samt tilknyttede områder som specialskoler og skolekørsel er samlet i fagenheden Skole. I Mariagerfjord Kommune er opgaver vedrørende familierådgivning, specialrådgivning for børn, anbringelsesrådgivning, PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning), sundhedspleje og tandpleje organiseret i fagenheden Familie. Herunder hører også Krisecenteret og Ressourcecenteret.

Mulighed for styrket fokus mellem dagtilbud og skole

Alle børnehuse i Mariagerfjord Kommune har i dag en differentieret brobygningsindsats (overgangen fra dagtilbud til skole) tilpasset de lokale forhold. Wiegården har f.eks. brobygning til syv skoler, mens Arden kun brobygger til én skole. Der er formaliseret brobygning det sidste år før skolestart. Børnene er indmeldt i dagtilbud indtil 1. august.

Byrådet ønsker ikke at indføre obligatorisk Forårs-SFO pr. 1. maj, hvor børnene udmeldes af dagtilbud og automatisk indmeldes i SFO. Byrådet åbner for at indføre mulighed for forsøgsordninger, hvor fokus er på et tættere samarbejde i overgangen mellem dagtilbud og skole. Forsøget kan indeholde anvendelse af såvel fælles personale som fælles lokaliteter. Forsøgene skal godkendes af Udvalget for Børn og Familie, der ligeledes opstiller målsætninger, evalueringmetoder m.v.

Ny samlet løsning for Valsgaard-distriktet

Byrådet beslutter en ny samlet løsning for Børne- og Familiedistriktet i Valsgaard. Nedgang i børnetal i området i og omkring Solstrålen i Vebbestrup medfører en forringet mulighed for bæredygtig institutionsdrift.

Dagtilbuddet Trekløveret vil fremover bestå af Myretuen i Valsgård og Wiegården i det nordlige Hobro. Solstrålen i Vebbestrup lukkes. De ældste børn i børnehaven Myretuen får fællesskab med SFO-børnene på Valsgård Skoles SFO. Børnehavebørnenes kendte personale følger børnene i SFO-delen. Ledelsen af SFO lægges under Dagtilbud Trekløverets ledelse. Der reduceres i ledelsen i distriktet. Wiegården fastholdes i nuværende struktur. Fysisk etablering af vuggestuepladser afventer, at der opnås finansiering hertil.

Samling af børnehuse i et nybyggeri i Hadsund

Byrådet indarbejder en reduktion på 1,5 mio. kr. i budgetåret 2022 ved sammenlægning af de eksisterende børnehuse i Hadsund i nyt byggeri. Der vil inden da pågå en grundig belyst proces vedrørende den fremadrettede nye struktur. Der er ikke truffet yderligere beslutning på nuværende tidspunkt, end at Byrådet ønsker at samle institutioner i Hadsund.

SFO-takst

I dag udgør forældrebetalingen af udgiften til SFO 90 %. Den sættes op til 100 % fra 2019. Det betyder en merindtægt for kommunen på ca. 1,1 mio. kr. For forældre vil det betyde en stigning pr. rate på 100 kr.

Hurtigere sagsbehandling på adoptionsområdet

Der afsættes ressourcer til hurtigere sagsbehandling på adoptionsområdet for at sikre, at barnet tidligst muligt efter fødslen bortadopteres. Adoptionen skal være til gavn for barnet, og vil kunne ske i de sager, hvor forældrene varigt vil være ude af stand til at varetage omsorgen for barnet.

Hjemtagning af opgaver på familieområdet

På familieområdet hjemtages tre opgaver vedrørende aflastning, weekendaflastning og kontaktpersonsordning fra private aktører. Det nuværende serviceniveau søges så vidt muligt opretholdt. Herudover vil der for hver enkelt barn/ung ske en individuel vurdering af den eksisterende relation. Hvis relationen vurderes væsentlig, fastholdes den.

Par-rådgivning

Byrådet afsætter 200.000 kr. årligt i tre år til en forsøgsordning, hvor forældrepar i krise kan få rådgivning. Formålet er at forhindre en skilsmisse eller gøre den mindre konfliktfyldt. Det sker ved at tilbyde rådgivning og hjælp til par, som har det svært og ønsker hjælp, så de kan blive sammen eller - hvis det ikke er muligt - så de kan gå fra hinanden på den bedst mulige måde. Fokus er hermed på at afhjælpe de personlige konsekvenser en skilsmisse eller et konfliktfyldt brud kan have for især børn og unge.

Rådgivningen skal tilbydes til par med børn under 18 år, hvor parrene kan få hjælp, uden de bliver registreret i det kommunale system. De kan enten modtage et antal par samtaler og/eller deltage i et parkursus i kommunikation. Kommunen har lavet en liste med et antal psykologer og parterapeuter, som parrene kan vælge imellem og henvende sig til, hvis de ønsker parrådgivning. Disse kan være i både offentligt og privat regi.

Skolestruktur

Byrådet har med budgettet besluttet en besparelse på skoleområdet på 1,640 mio. kr. i 2020 stigende til 3,9 mio. kr. i årene frem. Rammebesparelsen effektueres ved at justere

på tildelingsmodellen under samtidig iagttagelse af dette:

Der skal ændres på den samlede struktur på skoleområdet, idet strukturelle forandringer foretrækkes frem for en rammebesparelse, som medfører serviceforringelser. Det betyder, at rammebesparelsen gennemføres for at sikre det nødvendige provenu.

I takt med at der gennemføres strukturelle forandringer tilbageføres midler til skolernes tildelingsmodel. Det forventes, at strukturelle forandringer kan give et provenu på 500.000 kr. i 2020, 1 mio. kr. i 2021, 2 mio. kr. i 2022 og 3 mio. kr. i årene herefter. Der tilkendes følgende tre områder, hvor der skal udvikles konkrete forslag til strukturændringer:

- Havbakkedistriktet, med udgangspunkt i rapport fra Brøndum og Fliess
- Samle overbygninger på færre matrikler
- Afdække 10. klasses placering.

I den sammenhæng vil der desuden blive kigget på den samlede ledelsesstruktur. Arbejdet med strukturforandringer skal ske i tråd med udvalgets vision for området.

En eventuel restsum til udmøntning på rammebesparelsen vil som udgangspunkt betyde serviceforringelse. Administrationen vil sammen med de enkelte skoler arbejde på at skabe mere effektiv drift på skolerne, således at en nedjustering af rammen vil få mindst mulig indflydelse på kerneopgaven.

Rammebesparelse på udvalgsniveau

Der vedtages en rammebesparelse på udvalgsniveau på hhv. 0,525 mio. kr. i 2019, 1,625 mio. kr. i 2020, 1,925 mio. kr. i 2021 og 0,525 mio. kr. i 2022. Udvalget for Børn og Familie udmønter rammebesparelsen.

Øvrige reduktioner på Dagtilbud	2019 i 1.000 kr.
Omstruktureringspulje	700
Driftsråderum som følge af vedtaget lukning af Stjernen, Veddam	350
Projekt "Kend din Kommune"	50
Søskendetilskud	200
Driftsråderum som følge af lukning af Lærkebo, Mariager	436
Pædagogisk Assistent Uddannelsen (PAU)	123
Udviklingsmidler og sundhedsfaglige tiltag	800
6 ud af 20 pladser i specialtilbud ændres til forældrebetalte pladser	130

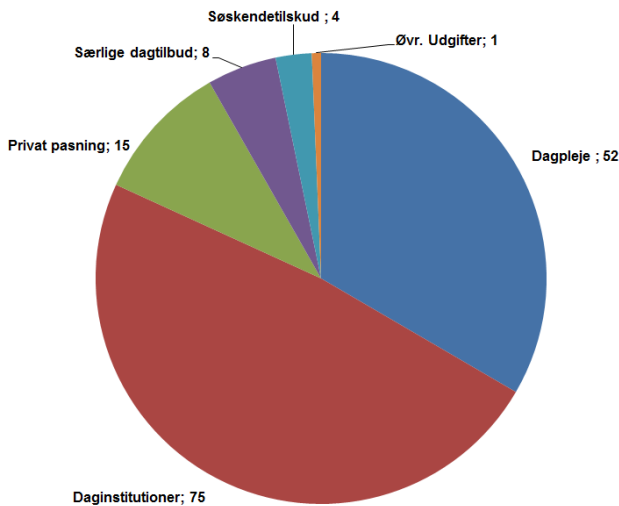
Øvrige reduktioner på Skole	2019 i 1.000 kr.
Besparelse på specialkørslen	300
Reduktion på fagenhedens bevilgede uddannelsesbudget (hertil engangsbesparelse på opsparede midler i 2019 på 1,75 mio. kr.)	450
Effektivisering og besparelser på specialundervisningsområdet	1.666
Driftsoverskud fra visitationspuljen	950
Pædagogiske forsøgs- og udviklingsmidler	250
Børnekulturuge	50
Skole-IT (hertil engangsbesparelse på opsparede midler i 2019 på 2,1 mio. kr.)	200

Øvrige reduktioner på Familie	2019 i 1.000 kr.
Tilpasning af serviceniveau (tale-/høreområdet/PPR)	300
Besparelse på driftsudgifter, Ressourcecenteret (indkøb og rengøring)	50
Tilpasning af kurset "Familieiværksætterne", Sundhedsplejen	100
Tilskud til ferielejre	50
Tandplejen, rammebesparelse	50
Reduktion af takst på STU-pladser i samarbejde med Vesthimmerlands Kommune	50
Tilpasning og nytækning af indsatser	50
Tværgående indsatser, skole/dagtilbud – børn med handicap	50
Kommunal bil frem for tjenestekørsel i egen bil, Ressourcecenteret	25
Ændring af serviceniveau for talehørebetjening	150
Ændring af serviceniveau for talehørebetjening af bestemte specialtilbud	100
Ændring af serviceniveau for talehørebetjening ved gruppeforløb	200
PPR – psykologsamarbejde med Rusmiddelcenteret	250
Tandplejen, færre og billigere indkøb	350
Tandplejen, dække merudgifter på omsorgstandplejen	200
Nedlæggelse af en SSP-gademedarbejderstilling	450
Opjustering af krav for at få tildelt støtte i dagtilbud	250
Ændre plejefamilielønninger til større intervaller og afrunding hertil	300
Ændre serviceniveau, fysio- og ergoterapeuter	400

Dagtilbud

Samlede nettoudgifter i 2019
I alt 155,6 mio. kr. fordelt på:

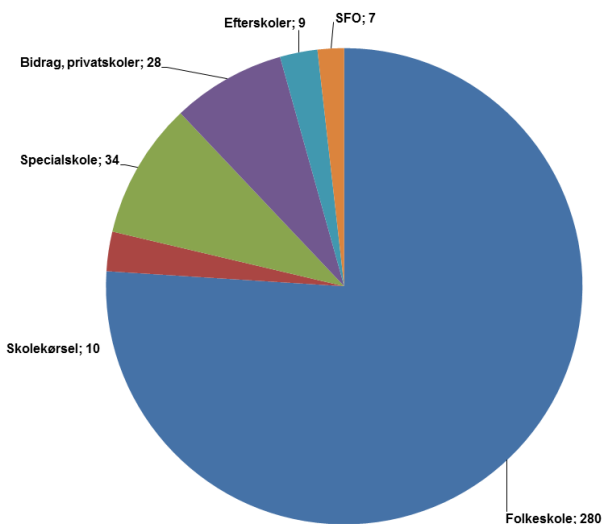

Budget 2018	Kr. pr. indbygger
Mariagerfjord Kommune	3.859
Region Nordjylland	4.067
Hele landet	4.832

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken

Skole

Samlede nettoudgifter i 2019
I alt 368,4 mio. kr. fordelt på:

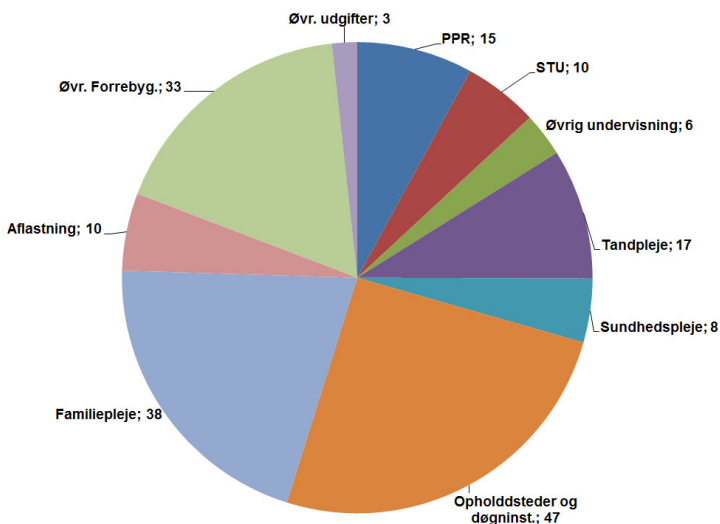

Budget 2018	Kr. pr. indbygger
Mariagerfjord Kommune	9.519
Region Nordjylland	9.144
Hele landet	9.332

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken

Familie

Samlede nettoudgifter i 2019
I alt 186,2 mio. kr. fordelt på:

Budget 2018	Kr. pr. indbygger
Mariagerfjord Kommune	3.792
Region Nordjylland	3.483
Hele landet	3.282

Funktioner, der er delt mellem flere afdelinger er udeladt. Tandpleje er incl. omsorgstandpleje. Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken

Dagtilbud

Nøgle- og aktivitetstal

Prognose - antal børn i daginstitutioner								
Indskrevne pr. 1. januar	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2025	2030
Dagpleje	573	560	575	606	619	621	627	620
Vuggestue	101	99	101	107	109	109	111	109
Privat pasning	93	91	93	98	100	101	102	101
Pasning 0-2-årige i alt	767	749	769	812	828	831	840	830
Børnehave	1214	1201	1183	1186	1207	1236	1279	1285
Privat institution 3-5 år	75	74	73	73	74	76	79	79
Pasning 3-5-årige i alt	1.289	1.275	1.256	1.259	1.281	1.312	1.358	1.364

Kilde: Mariagerfjord Kommunes befolkningsprognose

Udgifter til børnepasning, budget 2018 (kr. pr. 0-5 årig)	
Mariagerfjord Kommune	66.848
Region Nordjylland	63.569
Hele landet	72.373

Kilde: ECO-nøgletal (eksklusiv udgifter til specialtilbud)

Indskrevne børn pr. fuldtidsansat	Mariagerfjord Kommune	Region Nordjylland	Hele landet
I vuggestue	3,1	3,4	3,3
I børnehave	6,1	6,4	6,1
I Dagplejen	3,7	3,5	3,3
Pædagogandel af personale, 2014	71,0%	66,3%	60,4%

Kilde: ECO-nøgletal på basis af landsdækkende KORA-undersøgelse baseret på struktur m.v. i 2014

Dækningsgrader 2017	0 - 2 år, vuggestue	0 - 2 år, dagpleje	3 - 5 år
Mariagerfjord Kommune	9,1	49,1	97,4
Region Nordjylland	16,3	36,2	87,4
Hele landet	32,2	21,7	89,0

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriets kommunale nøgletal

Skole

Nøgle- og aktivitetstal

Prognose - børn i skolealderen								
Alder pr. 1.januar	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2025	2030
6 - 9	1.892	1.796	1.771	1.762	1.736	1.740	1.734	1.814
10 - 12	1.520	1.535	1.544	1.503	1.446	1.395	1.374	1.404
13 - 15	1.623	1.564	1.550	1.569	1.591	1.594	1.451	1.400
16	565	587	545	523	550	531	535	490
Hovedtotal	5.600	5.482	5.409	5.356	5.323	5.260	5.094	5.108

Kilde: Mariagerfjord Kommunes befolkningsprognose

Udvalgte skoleudgifter i 1.000 kr.	2015	2016	2017	Skøn for 2018
Folkeskoleudgifter	289.489	286.909	294.087	295.000
Efteruddannelse i folkeskolen	3.244	2.472	1.248	0
Skolefritidsordninger	7.557	7.040	8.162	8.200
Elevbefordring, grundskolen	6.333	10.136	8.530	9.600
Specialtilbud	36.600	30.076	28.033	28.000
Bidrag til statslige og private skoler	24.775	24.707	26.763	28.104
Efterskoler	9.518	8.215	8.709	9.434

Mariagerfjord Kommunes målsætning om inklusion har betydet at folkeskolerne får midler, der tidligere blev brugt til specialskoler.

Folkeskolen Budget 2018 (kr. pr. 6-16 årig)	Mariagerfjord Kommune	Region Nordjylland	Hele landet
Folkeskoleudgifter	53.501	48.706	55.134
Elevbefordring, grundskolen	1.823	1.782	1.454
Specialskoler	6.006	6.006	4.511
SFO, fritidshjem m.v.	3.611	10.401	10.775

Skole

Nøgle- og aktivitetstal - Eksamenskarakterer ved afgangseksamen

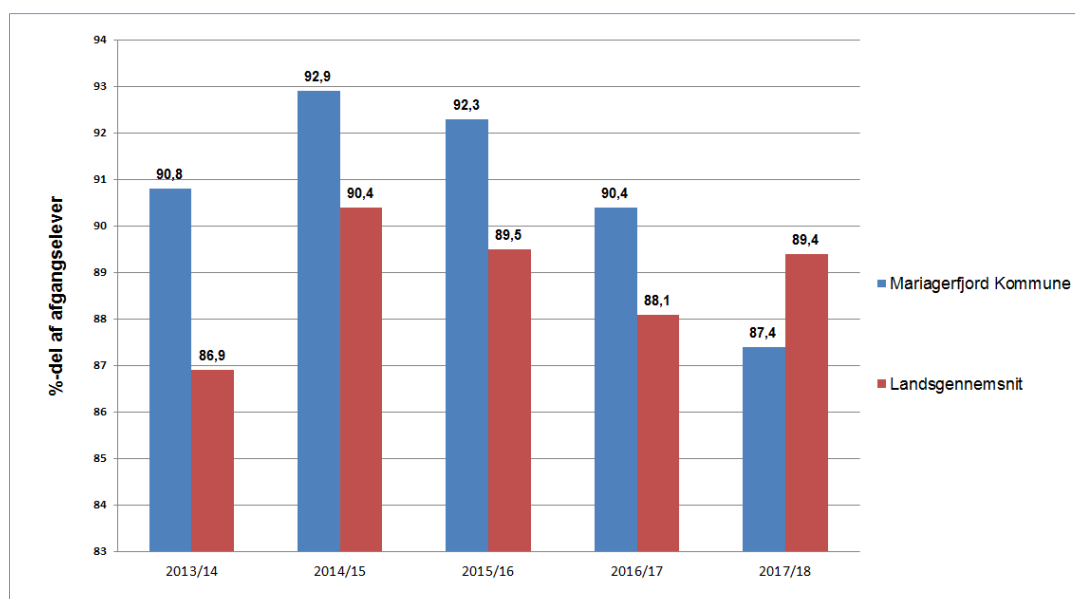
Nøgletal	Mariagerfjord Kommune	Region Nordjylland	Hele landet
Skolestørrelse, gennemsnit, 2018	458	430	475
Klassekvotient, gennemsnit, 2018	22,5	21,4	21,7
Karaktergennemsnit, 2017			
Folkeskoler, Dansk	7,0	6,7	7,0
Folkeskoler, Matematik	7,1	6,6	6,8
Alle prøvebundne fag	7,1	6,8	7,0

Kilde: ECO-nøgletal, og Økonomi- og Indenrigsministeriets Kommunale Nøgletal

Andel elever, der er glade for deres skole		Mariagerfjord Kommune	Hele landet
0-3. klasse: Andel, der er meget glade for deres skole	2015/16	75,7%	72,0%
	2016/17	76,9%	73,7%
4-9. klasse: Andel, der tit/meget tit er glade for deres skole	2015/16	81,9%	76,0%
	2016/17	80,5%	77,3%

Kilde: Undervisningsministeriets uddannelsesstatistik

Elever med mindst karakteren 2 i dansk og matematik

Kilde: Undervisningsministeriets uddannelsesstatistik - Folkeskoler og kommunale ungdomsskoler

Familie

Nøgle- og aktivitetstal

Udgifter til udsatte børn og unge	Mariagerfjord	Region	Hele landet
Samlede udgifter pr. 0-22 årige i budget 2018	11.925	11.881	9.670
%-fordeling af udgifter i budget 2018 til:			
Plejefamilier	29,9%	29,4%	25,0%
Opholdssteder	22,8%	20,2%	15,8%
Forebyggende foranstaltninger	32,8%	26,3%	34,6%
Døgninstitutioner	6,1%	19,2%	16,4%
Døgnanbragte 2017 pr. 1.000 0-22 årige	13,4	12,8	9,1

Kilde: ECO-nøgletal

Tandsundhed	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Andel 15-årige uden huller tænderne i procent	51,0%	54,8%	55,7%	59%	54%	59%
Tandflader med caries pr. 15-årig	2,20	1,60	1,79	1,82	2,37	1,54

Kilde: Intern statistik Tandplejen og ECO-nøgletal

Tandsundhed: Sammenligning i 2017	Mariagerfjord	Region Nordjylland	Hele landet
Andel 15-årige uden huller	59%	64%	65%
Tandflader med caries pr. 15-årig	1,54	1,25	1,22

Kilde: ECO-nøgletal

Sundhedspleje	2015	2016	2017	Forv. 2018
Antal fødsler	376	349	368	375
Besøg hos spædbørn	2.870	1.925	1.850	-
Behovsbesøg (0 - 6 år)	653	654	968	-
Sundhedstjek børnehavebørn (Start 01.09.17)	-	-	132	-

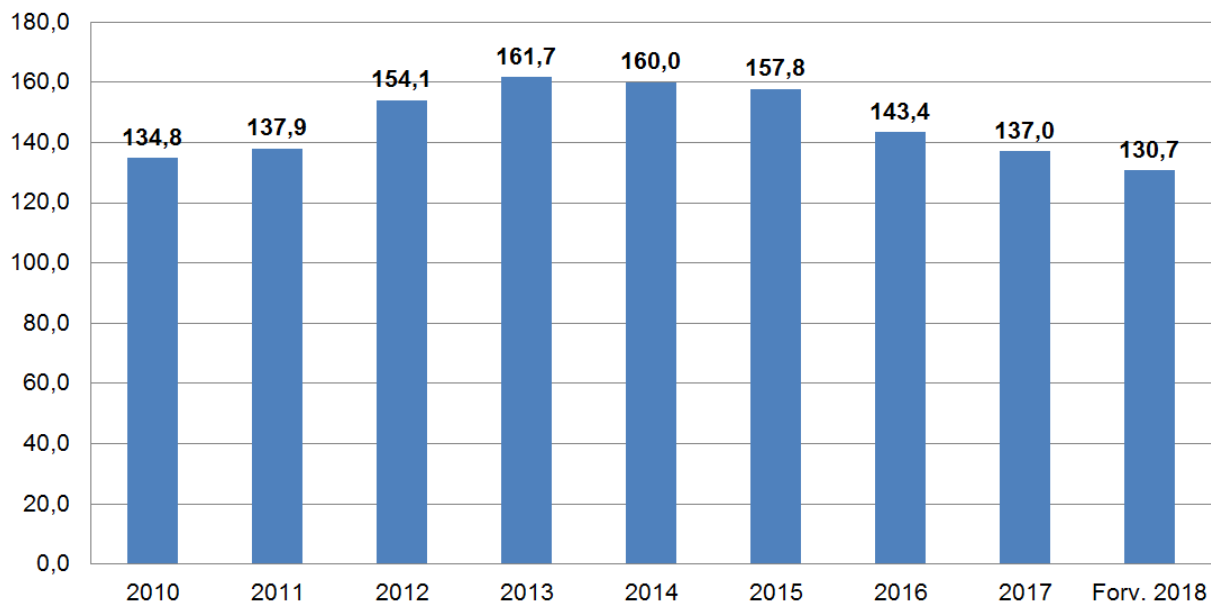
Kilde: Intern statistik, Sundhedsplejen

Samtaler og sundhedstjek	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
Skolebørn til individuelle samtaler	2.870	3.142	2.278	2.342
Skolebørn i gruppesamtaler	782	1.464	999	1.225
Sundhedstjek, anbragte børn, 6-23 år				50

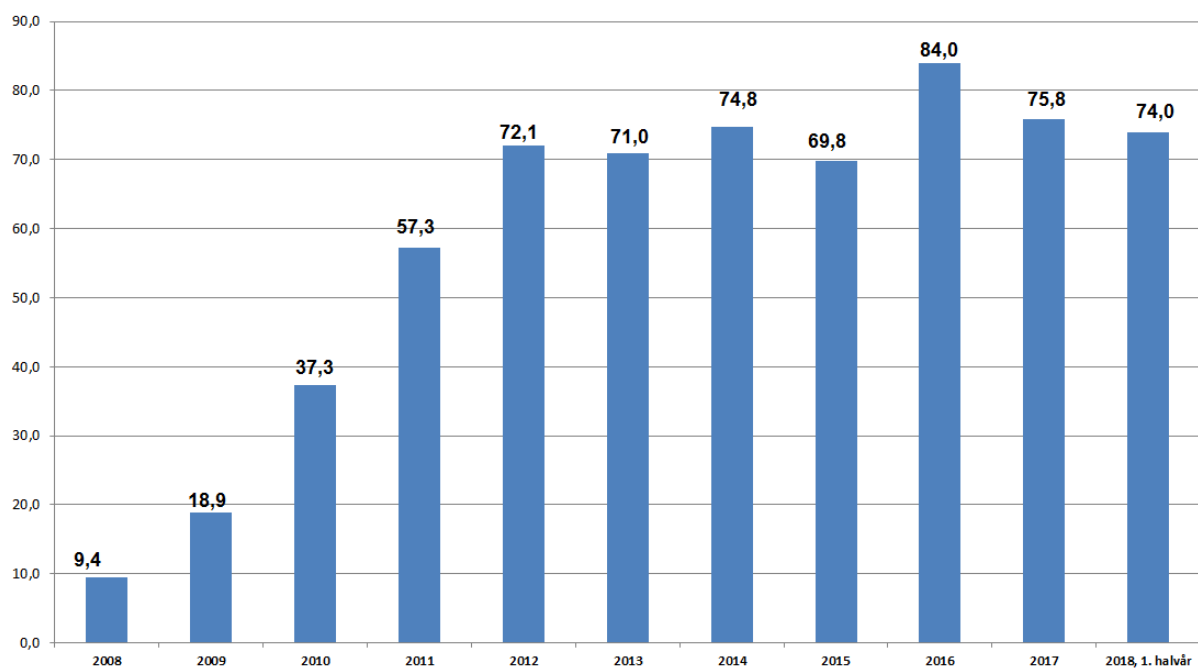
Kilde: Intern statistik, Sundhedsplejen

Antal anbragte 0-22 årige

Gennemsnitlig antal underretninger om børns mistrivsel pr. måned

Sundhed og Omsorg

Fagenheden Sundhed og Ældre og fagenheden Handicap hører under Udvalget for Sundhed og Omsorg. Fagenheden Sundhed og ældre varetager opgaver indenfor hjemmehjælp og hjemmesygepleje, pleje og plejecentre, ældreboliger, visitation og forebyggende hjemmebesøg. På sundhedsområdet arbejder fagenheden forebyggende og sundhedsfremmende og har fokus på rehabilitering. Fagenheden Handicap leverer specialiserede ydelser og tilbud til følgende målgrupper: Voksne med sindslidelse, misbrug og sociale problemer, autisme eller asperger, ADHD, fysiske handicaps, herunder døve og blinde, personer med erhvervet hjerneskade, udviklingshæmmede samt en række

Regulering af budget, Aktivitetsbestemt medfinansiering

Det oprindelige budget for 2019 lød på 148 mio. kr. Udgifterne forventes dog i 2019 og fremadrettet at være i omegnen af 159 mio. kr. Budgettet er derfor tilføjat 11 mio. kr. i 2019 og overslagsårene.

Fra 2018 skete der en markant omlægning af medfinansieringen, primært fordi kommunerne fra skulle betale mere for de 0-3 årige og + 65 årige og mindre for de 3-64 årige. Kommunerne blev kompenseret for dette på landsplan, og compensationen blev lagt ind i alle årene. KL's beregninger viste efterfølgende, at de nordjyske kommuners udgifter ville blive højere, fordi Region Nordjylland med omlægningen ville få en større andel af det samlede statstilskud til sundhedsvæsenet. De ville derved kunne øge aktiviteten, og den kommunale medfinansiering ville stige. Der var stor usikkerhed om udgifterne, så budgettet til at imødekomme dette blev kun lagt ind i 2018. Det har efterfølgende vist sig, at udgifterne er steget til det budgetterede niveau i 2018, og det forventes at fortsætte de kommende år. Der er således tale om et område, som på kort og mellemlangt sigt er vanskeligt styrbart for den enkelte kommune.

Genopretning af budget, Handicapområdet

Økonomien på Handicapområdet har i en årrække været udfordret. Området er tilført ressourcer, og der er samtidigt indregnet en "trappemodel", hvor forbruget langsomt aftrappes gennem overslagsårene.

Der arbejdes kontinuerligt med at reducere udgifterne på området, og det er også lykket til en vis grad. Nedgangen i forbruget overhales imidlertid af nytilgang og af borgere, der bliver ældre og derfor har tiltagende behov for støtte. Denne tendens er landsdækkende.

Handicapområdet er i budget 2019 og overslagsår tilført følgende i mio. kr.:

2019	2020	2021	2022
16,8	15,5	14,3	13,0

I budgetåret 2019 samt overslagsårene 2020–2022 er der indregnet en trappemodel, der reducerer budgetterne, således:

2019	2020	2021	2022
1,5	3,0	4,5	6,0

Reduktion af servicelovens § 18- og § 79-puljer

Byrådet foretager en reduktion af § 18-puljen til frivilligt socialt arbejde på 175.000 kr. samt af § 79-puljen til støtte-tilbud med aktiverende og forebyggende sigte på 75.000 kr. Reduktionen udmøntes ved, at Udvalget for Sundhed og Omsorg præciserer kriterier for tildeling af midler og har et skærpet fokus på, at støtten bevilges til tilbud og indsatser målrettet de svageste grupper.

Bedre udnyttelse af kommunens dagcentre

Hvert dagcenter er tildelt tre fuldtidsstillinger for at imødekomme de borgere, der opfylder de nuværende visitationskrav. Der er dog udsving i efterspørgslen, både centre imellem og over tid i forhold det enkelte center. Dette betyder, at ikke alle tildelte timer benyttes på dagcentre, men i stedet indgår i distrikternes samlede økonomi.

En del af de ledige timer benyttes i 2019 til at udvide dagcentertilbuddet til nye målgrupper med fokus på sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering samt at nedbringe ensomhed. Dette reducerer behovet for hjemmepleje, hvorfor budgettet hertil reduceres. Byrådet reducerer samtidig dagcentrenes bemanning samlet med to stillinger. Der reduceres samlet med 1 mio. kr. på området.

Ændret visitering til aktivitets- og samværstilbud

Borgere, der i dag er visiteret til beskyttet beskæftigelse, aktivitets- og samværstilbud uden for kommunen, skal revideres og – efter dialog med borgeren – om muligt visiteres til tilbud i kommunen, tættere på borgerens eget hjem. Nye visiteringer skal som udgangspunkt ske til kommunens egne tilbud.

Optimering af anvendelsen af omsorgssystemet

Alle kommuner skulle inden for ældreområdet overgå til ny dokumentationsmetode - Fælles Sprog 3 - inden udgangen af 2017. Da såvel Handicap som Sundhed og Ældre i Mariagerfjord Kommune skulle overgå til nyt fælles omsorgssystem, valgte Mariagerfjord Kommune derfor at implementere Fælles Sprog 3 i Sundhed og Ældre i samme ombæring.

Valget faldt i 2016 på KMD Nexus, hvorfor KMD har haft til opgave at integrere Fælles Sprog 3 i KMD Nexus. Implementeringen af Nexus blev afsluttet i Handicap i foråret 2017 og i Sundhed og Ældre i oktober 2017. Selv efter implementeringen har KMD været nødsaget til at lave mange opdateringer af Nexus - i mange tilfælde grundet Fælles Sprog 3 – hvorfor særligt Sundhed og Ældre har været nødsaget til at justere arbejdsgange og sikre nødvendig opfølgning i forhold til personalet. Endvidere opleves stadig mange uhensigtsmæssige og tunge arbejdsgange både på

Sundheds- og Ældreområdet og på Handicapområdet. Handicapområdet har derfor dedikeret interne ressourcer til at sikre optimering af anvendelsen af systemet i 2019, ligesom Sundhed og Ældreområdet har indgået aftale om et optimeringsforløb med KMD, der indeholder undervisning af personalet.

Den årlige driftsudgift til KMD Nexus udgør ca. 1,2 mio. kr., hvilket betyder en årlig merudgift set i forhold til tidligere systemer på 682.000 kr. Beløbet bevilges fra 2019 og årene frem.

Klippekort til ældre

Byrådet besluttede, at klippekortet i sin nuværende ordning fortsætter i 2019 og 2020. I årene herefter er midlerne til klippekortsordningen fjernet.

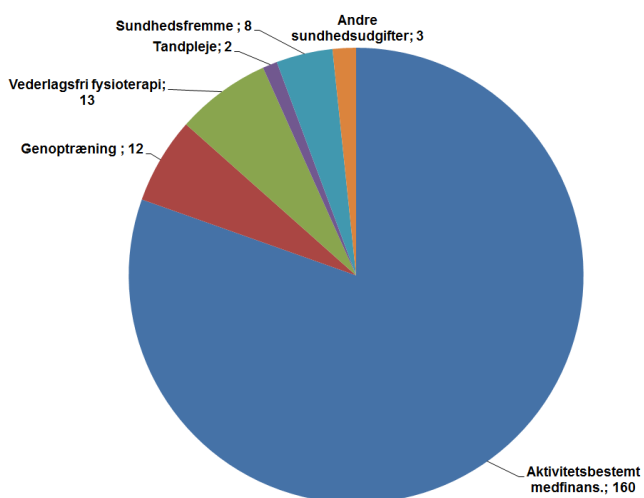

Øvrige reduktioner på Sundhed og Ældre	I 2019 i 1.000 kr.
Reduktion af sundhedstilskuddet	1.100
Nedbringelse af antal forebyggelige indlæggelser	200
Aftenvagten i rehabiliteringsteamet overgår til hjemmeplejen	105
Øget tilgang til sundhedsklinikker	320
Én indgang til sygeplejen	133
Forventet overførsel, Sundhedstilskud fra 2018 til 2019	1.844
Forventet overførsel, Masterplan fra 2018 til 2019	3.700
Reorganisering af ældreområdet	305
Besparelse på palliativ indsats	447
Aflastning af pårørende	447
Terapeut, genoptræningen	400
Reduktion i tilbud: Motion til ledige	370
Nedlæggelse af gratis motionstilbud for medarbejdere i Mariagerfjord Kommune	250
Regulering af koordinatortid på plejecentre, 1/2 tid	1.245
Sygeplejedespot	100
Nedlæggelse af demenskonsulentfunktion	431
Regulering af tildelinger til demenspladser (stigende til 1,254 mio. kr. i årene efter)	325
Regulering af tildelinger til afklaringspladser	894
Arbejde rehabiliterende med forflytning	200

Øvrige reduktioner på Handicap	
Nye tilbud gennem samarbejde mellem Sundhed og Ældre og Handicap	500
Reduktion i tilskud til TUBA-behandling af unge fra 25 – 29 år	30
Besparelse i henhold til Nordjysk Socialaftale - andre kommuners tilbud	484
Omdannelse af Botilbud Arden til bostøtte	100
Aktivitets og samværstilbud, tilpasning af takster	350
Takst på aktivitets- og samværstilbud til borgere med handicap over 65 år	100
Driftsbesparelse ved realiseret salg af Døstrupvej	220
Reduktion, én tværgående leder	500
Egne botilbud - nedlægge pulje til borgerferie	700
Oprette "skånejob"/løntilskudsjob fremfor aktivitetstilbud til alle, der kan	700
Neddrogse antallet af lejemål ved bedre udnyttelse. Fortunavej flyttes til Fjordgade og Jernbanegade	400
Aften/weekend tilbud for borgere med funktionsnedsættelse - flyttes til Fjordgade	100
Lave differentierede takster efter funktionsniveau på botilbud Kærvej	120
Botilbud Kirkegade omdannes til bostøtte	100
Oprette ekstra plads på botilbud Kærvej til aktivitetstilbud for borgere, der bor udenfor botilbuddet.	100
Sænke takstpris på beskyttet beskæftigelse	350
Skivevej - arbejde med anden målgruppe, eksempelvis kollegietilbud ("på vej til egen bolig") + omdanne dele til § 85	0
Samle Specialrådgivningen og lave bedre ungeovergang	250

Sundhed

Samlede nettoudgifter i 2019: I alt 198,5 mio. kr. fordelt på:

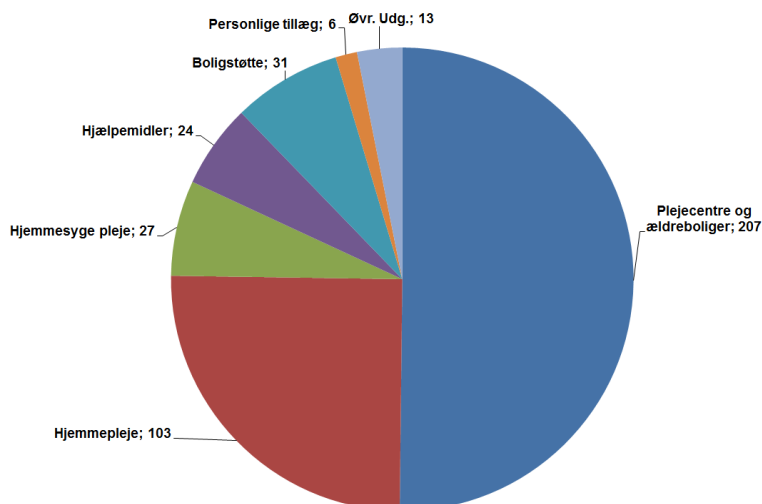

Budget 2018	kr. pr. indbygger
Mariagerfjord Kommune	4.844
Region Nordjylland	4.670
Hele landet	4.902

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken

Ældre

Samlede nettoudgifter i 2019: I alt 417,6 mio. kr. fordelt på:

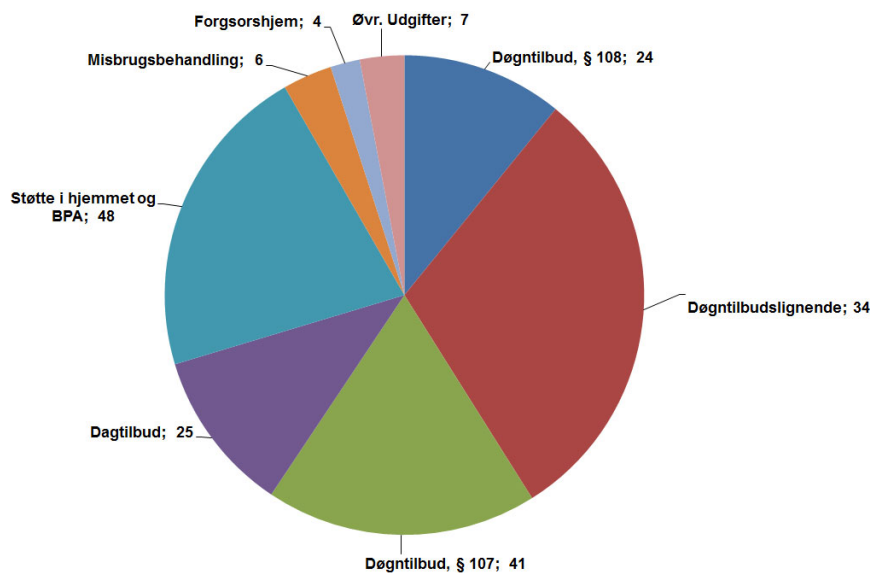

Budget 2018	kr. pr. indbygger
Mariagerfjord Kommune	8.218
Region Nordjylland	8.314
Hele landet	7.599

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken

Handicap

Samlede nettoudgifter i 2019: I alt 224,5 mio. kr. fordelt på:

Budget 2018	kr. pr. indbygger
Mariagerfjord Kommune	5.126
Region Nordjylland	5.472
Hele landet	4.777

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken

Sundhed

Kr. pr. indbygger til	Resultat 2014	Resultat 2015	Resultat 2016	Resultat 2017	Budget 2018
Aktivitetsbestemt medfinansiering	3.217	3.115	3.198	3.175	3.682
Kommunal genoptræning	222	242	272	245	281
Vederlagsfri fysioterapi	257	277	285	307	240
Kommunal tandpleje	46	46	46	49	49
Sundhedsfremme og forebyggelse *	168	146	195	206	391
Andre sundhedsudgifter	63	50	64	66	80

* Stigningen i udgifter til sundhedsfremme og forebyggelse skyldes puljer, der delvist omplaceres.

Befolkningens sygehusbenyttelse i 2017	Mariagerfjord	Region	Hele
Indlæggelser pr. 1.000 indbyggere	10,8	11,0	12,1
Sengedage pr. indlæggelse	3,41	3,39	2,91
Antal sengedage pr. indbygger	0,73	0,70	0,69

Kilde: eSundhed

Sundhedstilstand	2010	2013	2017
Andel Mariagerfjord-borgere, der:			
Har sunde kostvaner	17,1%	18,1%	15,6%
Er daglige rygere	22,0%	19,0%	17,6%
Overskrider højrisikogrænsen for alkohol	7,9%	6,9%	5,0%
Har god selv vurderet fysisk form	32,8%	33,3%	udgået
Har godt selv vurderet helbred	84,6%	83,5%	81,2%
Er moderat til svært overvægtige	54,4%	53,4%	57,6%
Har min. én langvarig sygdom	32,3%	35,6%	40,4%

Kilde: Sundhedsstyrelsen, Danskernes sundhed - Tal fra den nationale sundhedsprofil

Antal genoptræningsplaner	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
I kommunal genoptræning	974	1.011	1.275	1.309	1.400	1.463	1.500
I regional, ambulat genoptræning	675	723	804	829	833	938	950

Kilde: Intern statistik og eSundhed.

Vederlagsfri fysioterapi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Forv. 2018
Antal brugere	626	631	653	674	730	779	800
Gennemsnitsudgift pr. bruger	14.380	16.975	12.798	12.270	12.566	14.398	15.000

Kilde: eSundhed.

Ældre

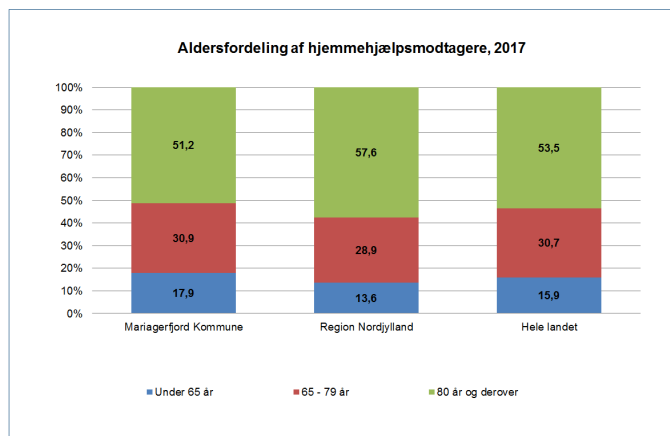
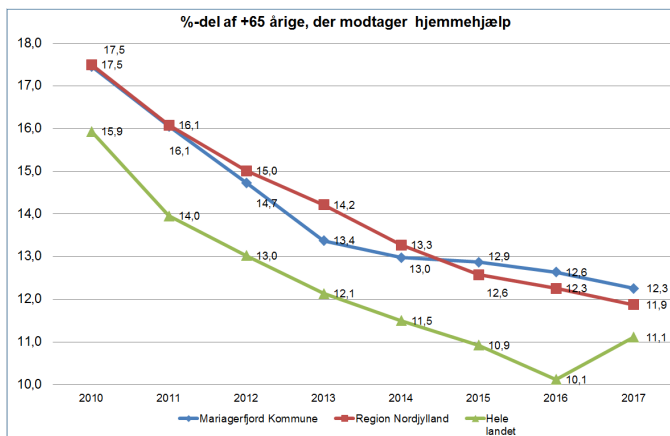
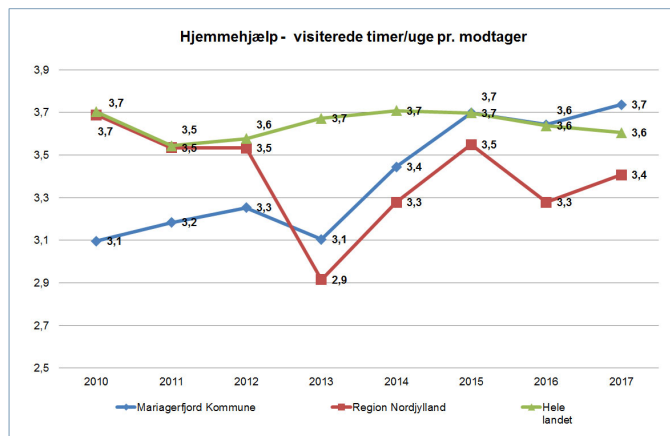
Nøgle- og aktivitetstal

Prognose - antal ældre pr. 1. januar	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2025	2030
Antal 65-79 årige	6.936	7.082	7.246	7.427	7.546	7.669	7.826	8.082
Antal 80+ årige	2.064	2.163	2.206	2.249	2.305	2.387	2.764	3.399

Kilde: Mariagerfjord Kommunes befolkningsprognose

Tilbud til ældre, Regnskab 2017 (kr. pr. 65+ årig)	Mariagerfjord Kommune	Region Nordjylland	Hele landet
Ældrepleje	36.506	37.015	35.325
Forebyggende foranstaltninger	354	1.202	2.222
Plejehjem og beskyttede boliger	-	120	132
Hjælpe midler (til ældre)	2.180	2.412	2.747
Pasning af døende i hjemmet	201	178	193
Boligydelse til pensionister	2.119	1.979	2.383
Pleje og omsorg i alt	41.360	42.905	43.038

Kilde: ECO-nøgletal

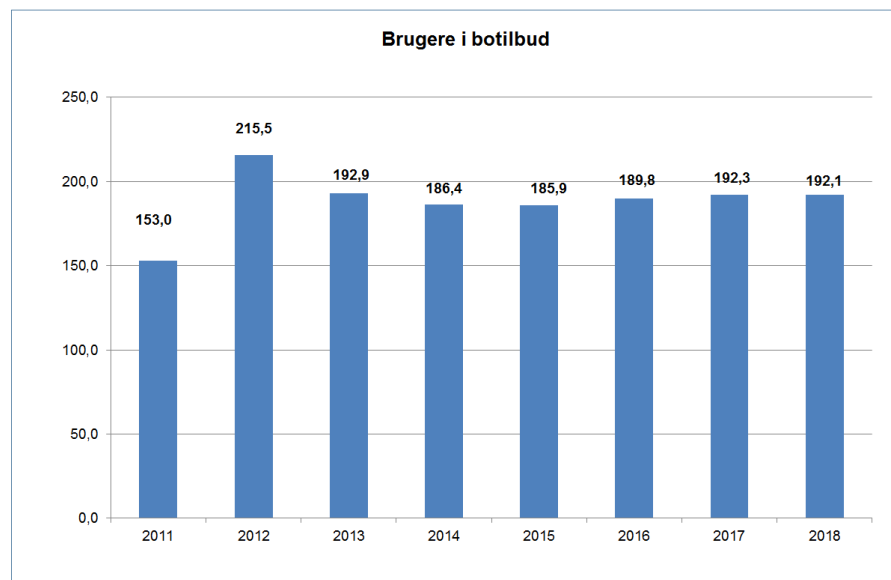
Antal plejeboliger inklusiv korttidspladser	381
Antal ældreboliger	401

Kilde: intern statistik

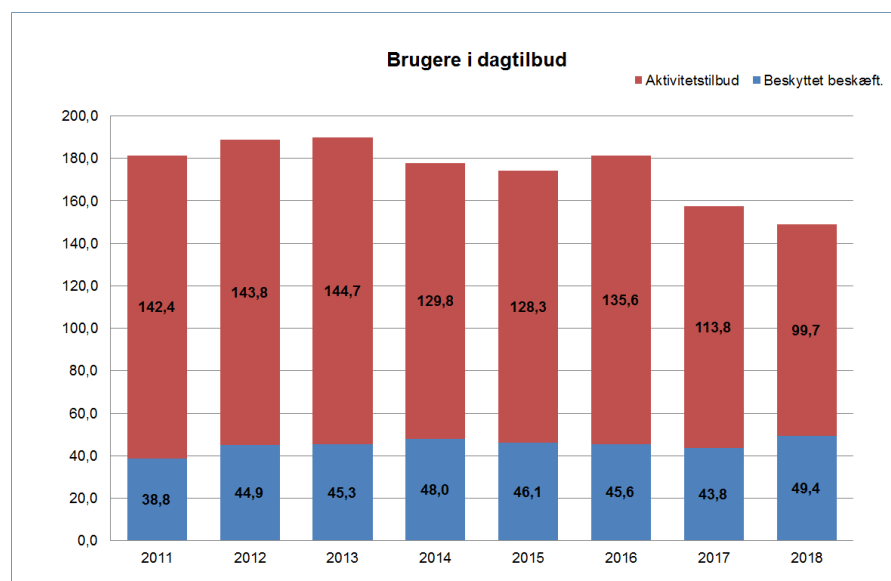

Handicap

Nøgle- og aktivitetstal

Kilde: Intern statistik (Anbragte efter Servicelovens §85, §87, §107 og §108)

Kilde: Intern statistik (I tilbud efter Servicelovens §103 og §104)

Tilbud til voksne med særlige behov Kr. pr. 18+ årig i Regnskab 2017	Mariagerfjord Kommune	Region Nordjylland	Hele landet
Samlede udgifter	9.271	9.341	7.685
Botilbud og støtte i hjemmet	7.200	7.301	5.696
Dagtilbud og beskyttet beskæftigelse	967	1.216	1.032

Kilde: ECO-nøgletal

Kultur og Fritid

Kultur og Fritid har ansvaret for alle opgaver relateret til borgernes fritid, blandt andet ungdomsskole, biblioteker, museer, teater og musikområdet samt kulturskolen. Fagområdet Kultur og Fritid omfatter også folkeoplysning, f.eks. idrætshaller samt alt omkring landdistriktspolitik og turisme.

Museumsområdet

Tilskuddet til Nordjyllands Historiske Museum reduceres i 2019 og årene frem med 100.000 kr. Byrådet ønsker derudover, at den fremtidige museumsstruktur i Mariagerfjord Kommune vurderes frem mod vedtagelsen af Budget 2020 med henblik på at reducere udgifterne yderligere.

Vurderingen skal blandt andet danne udgangspunkt for genforhandling af samarbejdsaftalen mellem Rebild, Aalborg og Mariagerfjord Kommune og Nordjyllands Historiske Museum. En eventuel besparelse forventes at udgøre hele eller en del af Udvalget for Kultur og Fritids råderumsskabelse for Budget 2020.

Hobro Filmteater

Byrådet vil gerne understøtte, at der forsat drives biograf i Hobro. Hobro Filmteater bevilges derfor et uændret tilskud på 160.000 kr. i 2019. Fra 2020 og frem reduceres det årlige tilskud til 120.000 kr. Bevillingen fra 2020 og fremover er afhængig af, at filmteatret i 2019 fremlægger oplæg til bæredygtig drift baseret på dette tilskud, gerne med øget inddragelse af frivillighed. Oplægget skal fremlægges til godkendelse hos Udvalget for Kultur og Fritid.

VisitMariagerfjord og turistfremme-indsats

Byrådet afventer Erhvervsfremmeaftalens udmøntning af større destinationssamarbejder på turismeområdet. Når den foreligger, inklusiv en anbefaling til fremadrettet struktur for så vidt angår VisitMariagerfjord, tages der stilling til turistinformation fremover i Mariager. Ved samme lejlighed tages stilling til fremtiden for bygningen Torvet 1 i Mariager, idet en flytning eller nedlukning af turistdelen vil kunne muliggøre et salg af bygningen. Dermed realiseres der for nuværende ikke en reduktion på VisitMariagerfjord ved lukning af turistbureauet i Mariager.

Kunstetagerne i Hobro

Der indarbejdes med virkning fra 2020 en huslejeindtægt for Kunstetagerne på 50.000 kr. årligt. Byrådet opfordrer de tilknyttede foreninger til - allerede med virkning fra 2019 - at udarbejde en model indeholdende f.eks. entreindtægt og/eller medlemskab som indtægtskilde til brug for huslejen.

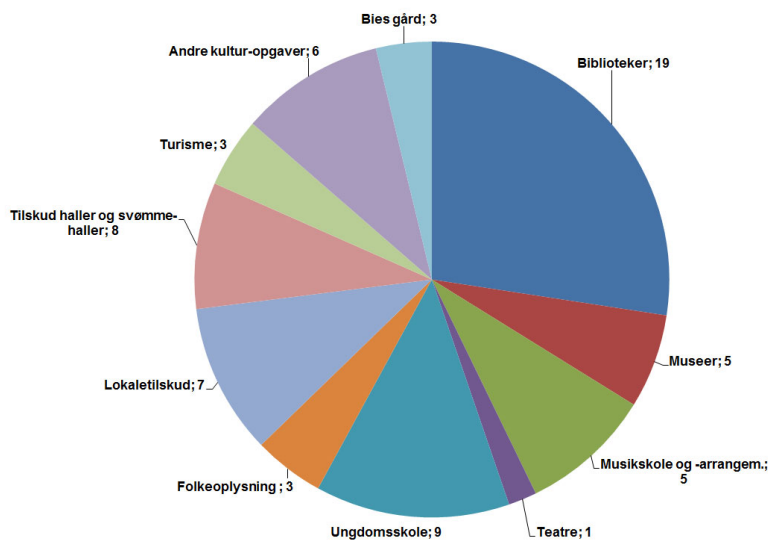
Fredagskoncerter i Øster Hurup

Øster Hurup Event bevilges 40.000 kr. i 2019 til afholdelse af fredagskoncerter i sommeren 2019 under forudsætning af tilsvarende medfinansiering.

Øvrige reduktioner på Kultur og Fritidsområdet	2019 i 1.000 kr.
1% reduktion fordelt på udvalgets budgetområder	727
Indføre leje på "Det Røde Pakhus"	25
Regulere i udviklingsmidler til selvejende haller	300
Forsamlingshuse	50
Den kommunale kunstsamling	100
Kulturaftalen	20
Kulturelt Samråd	70
Magasinet Kulturfjorden, Reduceret udgivelse og øget digitalisering	50
Lokaletilskud	375
Mariagerfjord Biblioteker	150
Hadsund Kulturcenter	25
Hadsund Svømmehal	25

Kultur og Fritid

Samlede nettoudgifter i 2019: I alt 70,7 mio. kr. fordelt på:

Budget 2018	Kr. pr. indbygger
Mariagerfjord Kommune	1.871
Region Nordjylland	1.918
Hele landet	2.077

Inklusiv turisme, der i Mariagerfjord Kommune ligger i Kultur og Fritid, men ellers ikke normalt indgår i nøgletal for området.

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken

Nøgle- og aktivitetstal

Kr. pr. indbygger (2018) (Udvalgte områder)	Mariagerfjord Kommune	Region Nordjylland	Hele landet
Udgifter til kultur*	462	581	524
Udgifter til idræt og fritid**	1.409	1.337	1.553
Biblioteker	460	395	434
Folkeoplysning	261	326	337
Museer	110	171	111
Musikarrangementer	148	137	125
Teatre	31	39	50
Ungdomsskole pr. 14-18 år	3.421	3.588	4.419

*) Økonomi- og indenrigsministeriets definition: Udgifter til Museer, Biografer, Teatre, Musikarrangementer og andre kulturelle opgaver.

**) Do. Udgifter til fritidsområder og -faciliteter inklusiv idrætsanlæg og udgifter til folkeoplysning og ungdomsskolevirksomhed.

Kilde: ECO-nøgletal

Kultur og Fritid

Folkeoplysning - tilskud til foreninger	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Antal foreninger, der modtager tilskud	131	136	141	136	137	122
Antal medlemmer i foreningerne	18.446	18.414	18.243	17.906	17.598	18.449
- heraf under 19 år	9.154	8.980	8.457	8.286	8.206	8.259
Medlemstilskud i alt (1.000 kr.)	1.542	1.572	1.603	1.635	1.991	1.714

Kilde: Intern statistik.

Biografer - solgte billetter	Sale	2013	2014	2015	2016	2017	Forv. 2018
Hobro Filmteater	2	12.249	11.202	13.479	10.630	9.785	9.800
Hadsund Biograf	2	17.633	17.000	19.375	18.600	17.594	17.600

Kilde: Hobro Filmteater og Hadsund Biograf.

Museumsgæster på:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Forv. 2018
Vikingecenter Fyrkat	21.822	26.114	29.564	30.089	26.636	30.021	29.500
Hobro Museum	1.177	1.806	1.389	1.889	1.411	1.875	1.750
Lystfartøjsmuseet	1.350	1.714	1.684	1.304	2.972	3.513	1.050
Hadsund Egnssamling	1.556	2.186	2.382	1.103	1.036	1.098	550
Havnø Mølle	1.182	1.049	1.252	2.043	1.210	1.075	1.450
Cirkusmuseet	6.387	5.217	5.452	6.932	4.494	6.334	4.250
Mariager Museum	3.214	1.784	2.480	2.768	3.006	3.756	3.250
I alt	36.688	39.870	44.203	46.128	39.495	47.672	41.800

Kilde: Nordjyllands Historiske Museum.

Arbejdsmarked og Uddannelse

Al indsats og alle ydelser i forhold til kommunens borgere, der er sygemeldte, er uden arbejde eller er i job på særlige vilkår, er samlet i fagenheden Arbejdsmarked og uddannelse. Endvidere er integrationsområdet organiseret i fagenheden. Jobcenter Mariagerfjord er den fælles indgang for både jobsøgende og arbejdsgivere i Mariagerfjord Kommune.

Tilførsel af midler

Budgettet for Udvalget for Arbejdsmarked og Uddannelse er baseret på målet om at reducere antallet af borgere på forsørgelse med 613, omregnet til gennemsnitlige antal helårsmodtagere som beskrevet i beskæftigelsesplanen for 2018. Dette mål er endnu ikke nået fuldt ud, hvorfor området i 2019 og overslagsår forventes at mangle op til 14 mio. kr. af de oprindelige 52 mio. kr., der var planlagt i reduktion.

Med budgetvedtagelsen tilføjer Byrådet derfor 14 mio. kr. årligt til området.

Mulighederne for at reducere i udgifterne på forsørgelsesydelserne har sammenhæng med den indsats, der kan iværksættes for de borgere, der står udenfor arbejdsmarkedet.

Udvalget for Arbejdsmarked og Uddannelse har en samtidig udfordring som følge af, at Statens tilskud i form af refusion til indsats helt bortfalder med virkning fra 2019. Konsekvensen er, at udvalget skal reducere i budgettet til indsats for de ledige svarende til 7,8 mio. kr. for 2019. Reduktionen er en særskilt øvelse i Udvalget for Arbejdsmarked og Uddannelse ved siden af den samlede reduktion på servicrammen.

Projekt "Mariagerfjord Cykler"

Byrådet imødekommer en ansøgning om midler til videreførelse af projektet "Mariagerfjord Cykler". Essensen af projektet er, at rytterne gennem deltagelsen opnår et boost i

forhold til selvtillid, energi og motivation, som smitter af på lysten og evnen for uddannelse, sundhed og selvforsørgelse.

Det lokale erhvervsliv støtter projektet, og projektet oplever stor interesse rundt omkring, ikke bare i kommunen, men også fra andre steder. Kommunen støtter projektet med en bevilling på 100.000 kr. i budget 2019 og tilsvarende i budget 2020.

Midlertidig beboelse til flygtninge

Mariagerfjord Kommune råder over lejemål, som bruges til midlertidig beboelse for flygtninge. Ordningens formål er at kunne tilbyde ny-ankomne flygtninge indkvartering her og nu, hvis der er ventetid på en permanent bolig. Kommunen afholder udgifterne til lejemål til midlertidig beboelse. Der reduceres med 195.000 kr. på området, svarende til en tilpasning af området til nuværende behov.

Byrådet ønsker, at udviklingen i behovet for lejemål nøje følges og afvikles, hvis lejemålene ikke er i anvendelse til formålet, så tomgangslejen minimeres.

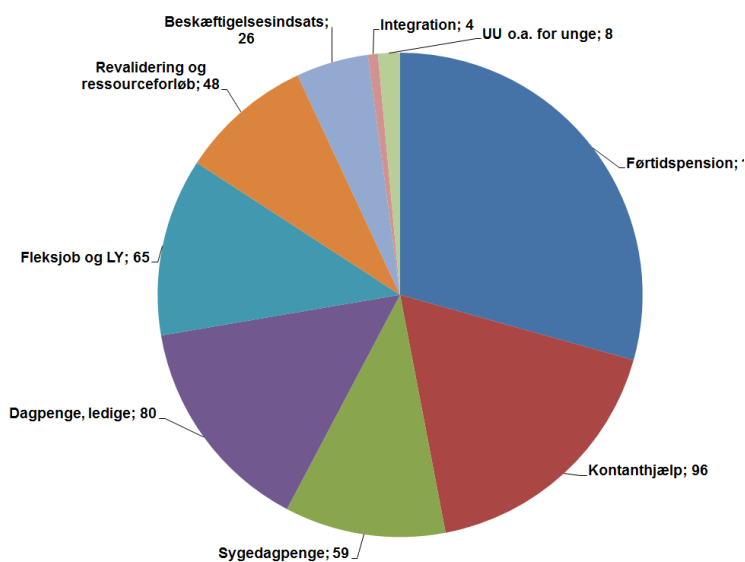
Investering i ekstraordinære indsatser

Byrådet afsætter i budget 2019 i alt 2 mio. kr. til investering i ekstra indsats til fordeling mellem henholdsvis sygemeldte og integrationsområdet. Samlet for de to områder forventes der herefter at kunne realiseres en besparelse på forsørgelse til de to målgrupper på i alt 4 mio. kr. i 2020.

Øvrige reduktioner på Arbejdsmarked og Uddannelse	2019 i 1.000 kr.
Produktionsskoler	244
Beskæftigelsesordninger	31
Puljen til understøttelse af beskæftigelsesindsatsen	100

Arbejdsmarked

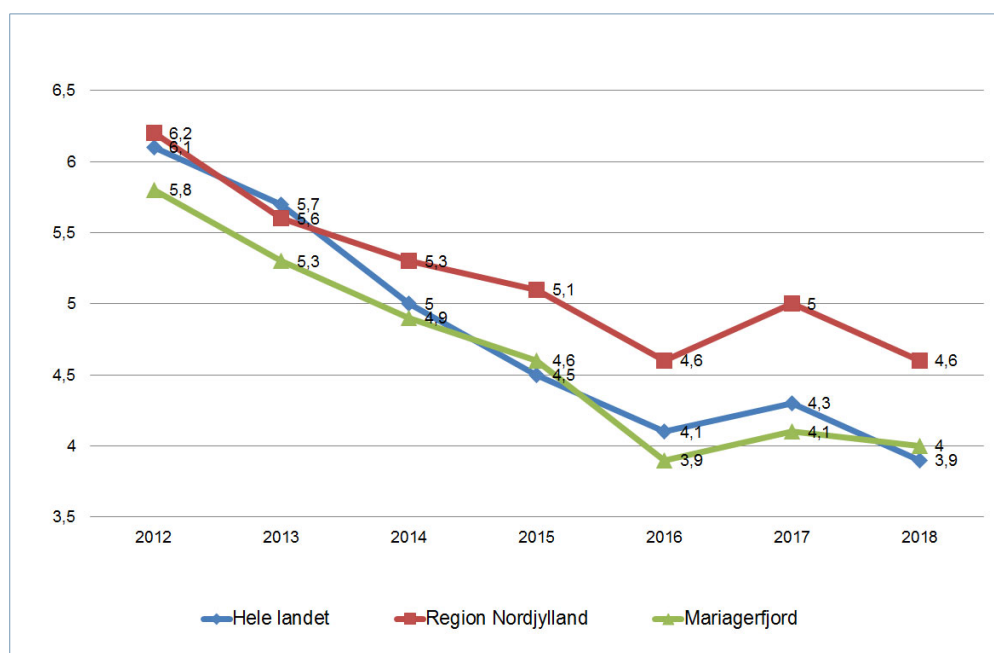
Samlede nettoudgifter i 2019 på i alt 545,4 mio. kr. fordelt på:

Budget 2018	Kr. pr. indbygger
Mariagerfjord Kommune	12.630
Region Nordjylland	13.909
Hele landet	13.113

Kilde: Danmarks Statistik

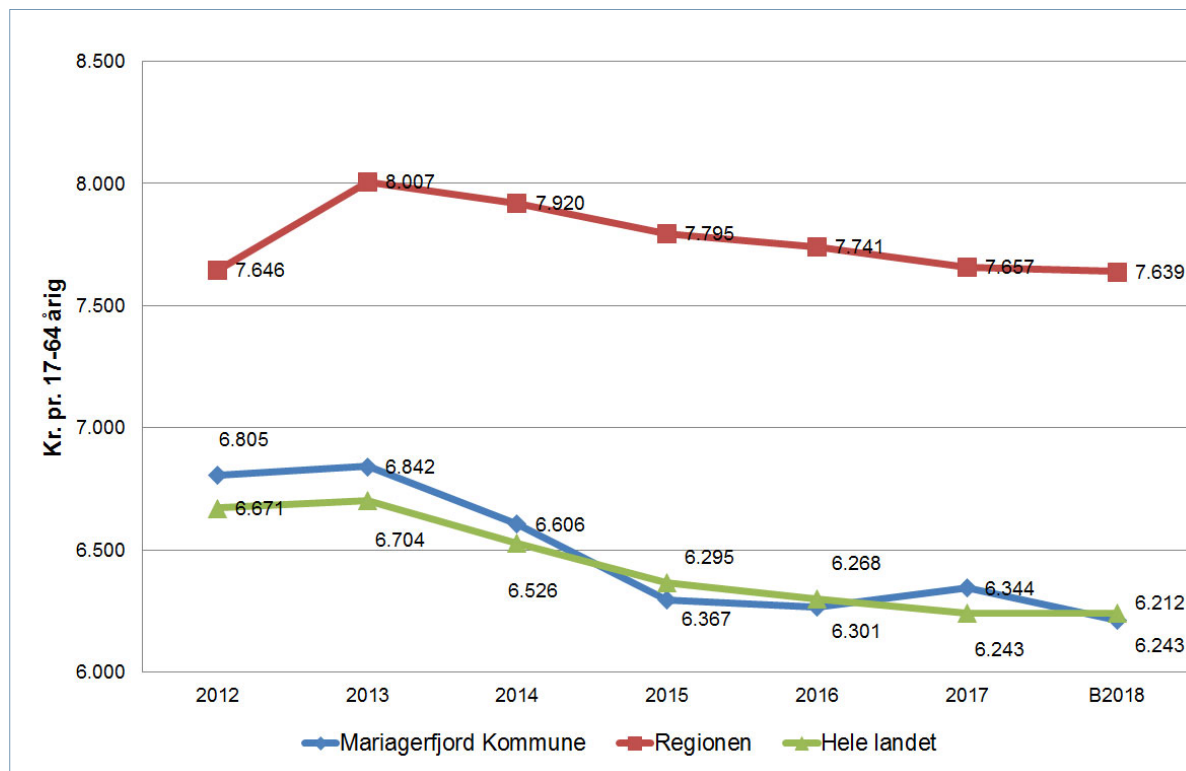
Fuldtidsledige medio året i procent

Kilde: Danmarks statistik, Statistikbanken

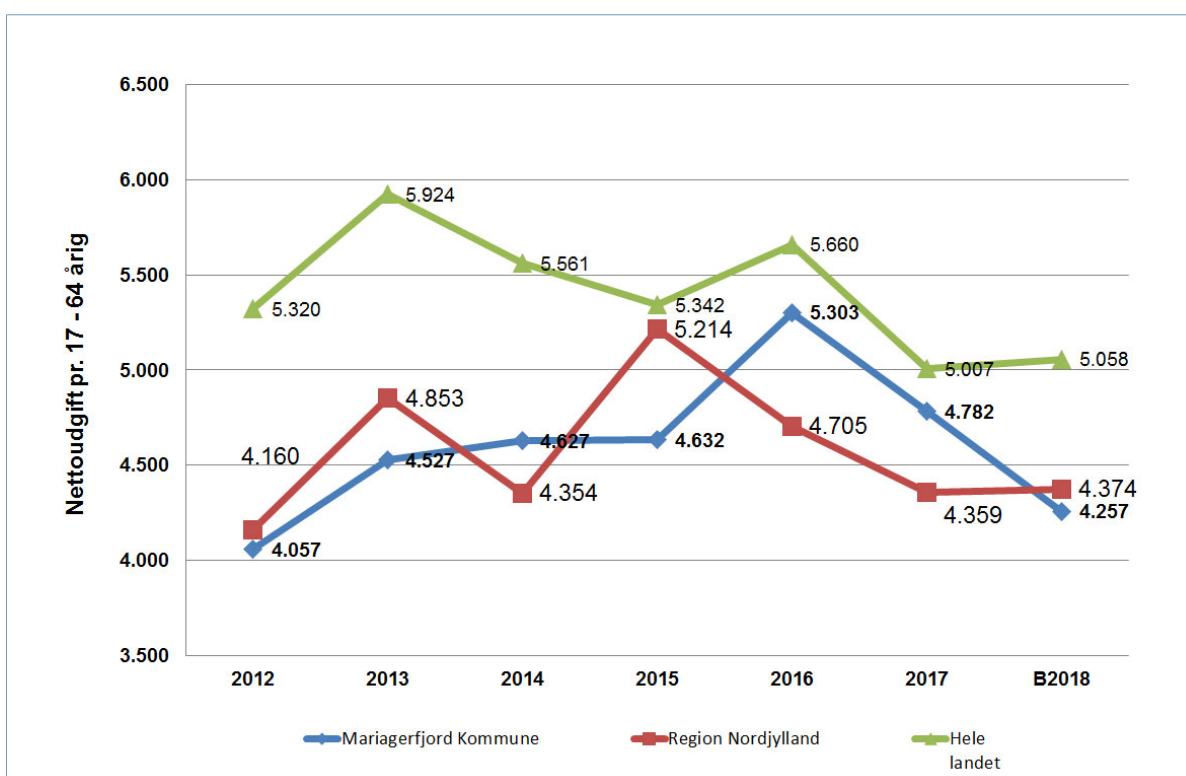
Arbejdsmarked

Udgifter til førtidspensionister 2012-18 (2018 priser)

Kilde: ECO-nøgletal

Udgifter til kontanthjælp 2012-18 (2018 priser)

Kilde: ECO-nøgletal

Teknik og Miljø

Natur og Miljø arbejder bredt indenfor området med opgaver af myndigheds-, formidlings-, planlægnings- og projektorienteret karakter. Teknik og Byg er opdelt i to afdelinger - Plan og Byg samt Park og Trafik. Teknik og Byg arbejder bredt inden for områderne med opgaver af myndigheds-, formidlings-, planlægnings- og projektorienteret karakter.

Nyt og Fokus

Bedre fremkommelighed for unge

Byrådet afsætter 200.000 kr. i 2019 til bedre fremkommelighed for unge borgere i kommunen under 21 år eller unge under uddannelse. Udvalget for Teknik og Miljø får til opgave at fremlægge løsningsmuligheder, der kan sikre unge mennesker bedre fremkommelighed i alle områder af kommunen på ydertidspunkter. Midlerne skal konkret anvendes til transport.

Offentlige toiletter

Der foretages en rammebesparelse svarende til nedlæggelse af to offentlige toiletter i Mariager by. Udvalget for Teknik og Miljø udmønter besparelsen.

Analyse, Park og Trafik

Byrådet ønsker, at der gennemføres en analyse med henblik på at afklare, om der er et effektiviseringspotentiale på Park og Trafik-området. Analysens resultat skal forelægges senest til april 2019, så resultatet eventuelt vil kunne indgå

i budgetdrøftelserne for Budget 2020.

Egenbetaling for Flexture

Når borgere i dag benytter Flexture gennem Nordjyllands Trafikselskab, er der en egenbetaling på 3 kr. pr. km. Denne takst hæves til 5 kr. pr. km. Dermed opnås en skønnet besparelse på 350.000 kr.

Kanalområdet, Hadsund

Der afsættes 3 mio. kr. i 2019 til færdiggørelse og klargøring til salg af kanalområdet i Hadsund.

Kunststofbane, Hobro

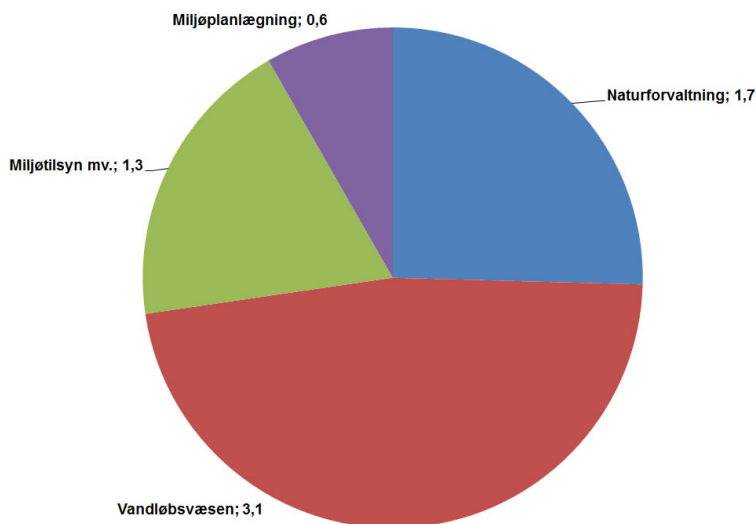
I lighed med tilskud til øvrige byers anlæggelse af kunststofbane i forbindelse med idrætsanlæg afsættes der beløb til medfinansiering af kunststofbane hos HIK. Medfinansiering kan maksimalt udgøre 50 % og højst 3,5 mio. kr.

Øvrige reduktioner på Teknik og Miljø		2019 i 1.000 kr.
Natur og Miljø:		
Kvalitetsstyringscertificering		70
Reduktion af konto for Miljøagenter		100
Håndtering af herreløse katte		50
Reduktion af budgettet til Grønt Råd		15
Teknik og Byg:		
Rabatter - græsklipning og knusning af opskud		67
Flishugning af beplantning		50
Maskiner		135
Effektiviseringer		100
Events		50
Kirketoften, tilpasning af areal med henblik på mere effektiv pleje		50
Søndertoften, tilpasning af areal med henblik på mere effektiv pleje		50
Afkast, områdeforbedringer		75
Materielgård		175
Effektiviseringer, græsklipning		165
Julebelysning		150
Badebroer		40
Strandrensning		75
Idrætsanlæg og boldbaner		335
Afledte driftsomkostninger vedrørende personale		75
Vintervedligeholdelse		600
Kollektiv trafik		500

Natur og Miljø

Samlede nettoudgifter 2019 i alt 6,7 mio. kr. fordelt på:

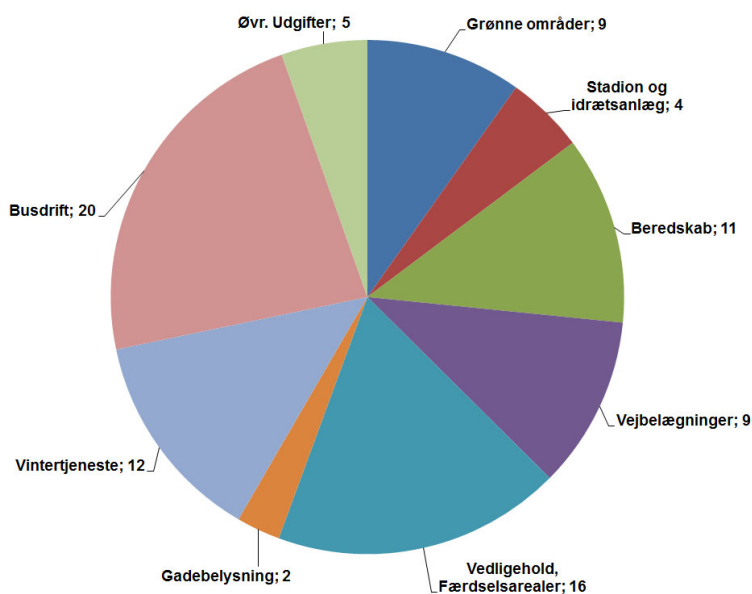
Budget 2018	kr. pr. indbygger
Mariagerfjord Kommune	155
Region Nordjylland	185
Hele landet	138

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken

Ud over de viste udgifter er der også brugerfinansierede udgifter og indtægter vedrørende skadedyrsbekæmpelse, renovation og tømningsordninger på området. Da de enten er udgiftsneutrale eller budgetteres med små indtægter, kan de ikke vises i diagrammet.

Teknik og Byg

Samlede nettoudgifter 2019 i alt 89,7 mio. kr. fordelt på:

Budget 2018	kr. pr. indbygger
Mariagerfjord Kommune	2.169
Region Nordjylland	1.991
Hele landet	1.994

Eksklusiv idrætsanlæg og arealer og ejendomme, hvor udgiften er delt med andre udvalg.
Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken

Natur og Miljø

Nøgle- og aktivitetstal - De takstfinansierede områder

Renovation, drift, 1.000 kr.	2013	2014	2015	2016	2017	Forventet 2018
Udgifter	43.360	42.499	40.858	45.623	47.862	42.739
Indtægter	45.844	46.723	47.178	45.403	48.196	45.239
Antal tilsluttede husstande						24.780

Kilde: Mariagerfjord Kommunes budgetter og regnskaber

Tømningsordninger, 1.000 kr.	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Udgifter	2.398	2.403	2.308	2.043	2.134	2.623
Indtægter	2.446	2.326	2.486	2.375	2.265	2.623
Antal tilsluttede tanke, der tømmes						4.470

Kilde: Mariagerfjord Kommunes budgetter og regnskaber

Naturen i Mariagerfjord Kommune	Antal ha	% af samlet areal
Beskyttet natur	7.203	9,9%
Internationale beskyttede naturområder	8.027	11,0%
Fredede områder	3.541	4,9%
Skov	16.075	22,1%

Natura 2000-områder	
Natura 2000-områder i Danmark	252
Natura 2000-områder i Mariagerfjord Kommune	8

(Natura 2000-områder indeholder naturtyper samt dyre- og plantearter, som er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene)

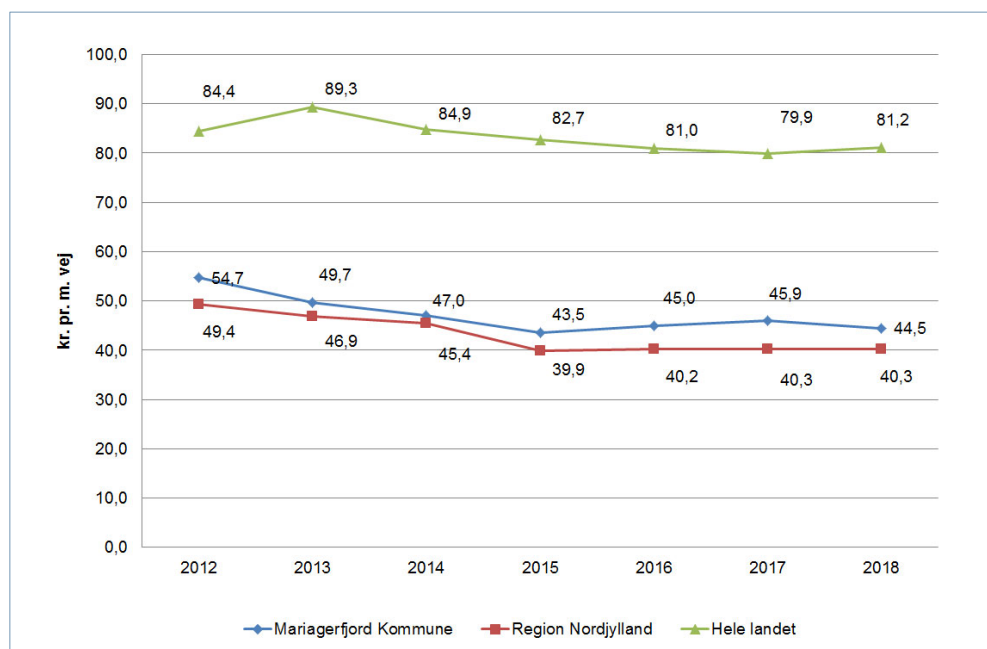
Teknik og Byg

Nøgle- og aktivitetstal

Budget 2018	Mariagerfjord Kommune	Region Nordjylland	Hele landet
Vejvæsen			
Kr. pr. indbygger	1.077	1.143	993
Kr. pr. meter vej	44,5	40,3	81,2
Meter vej pr. indbygger	24,2	30,1	12,2
Redningsberedskab			
Kr. pr. indbygger	248	306	238
Busdrift			
Kr. pr. indbygger	611	590	554

Kilde: ECO-nøgletal og Danmarks Statistik, Statistikbanken

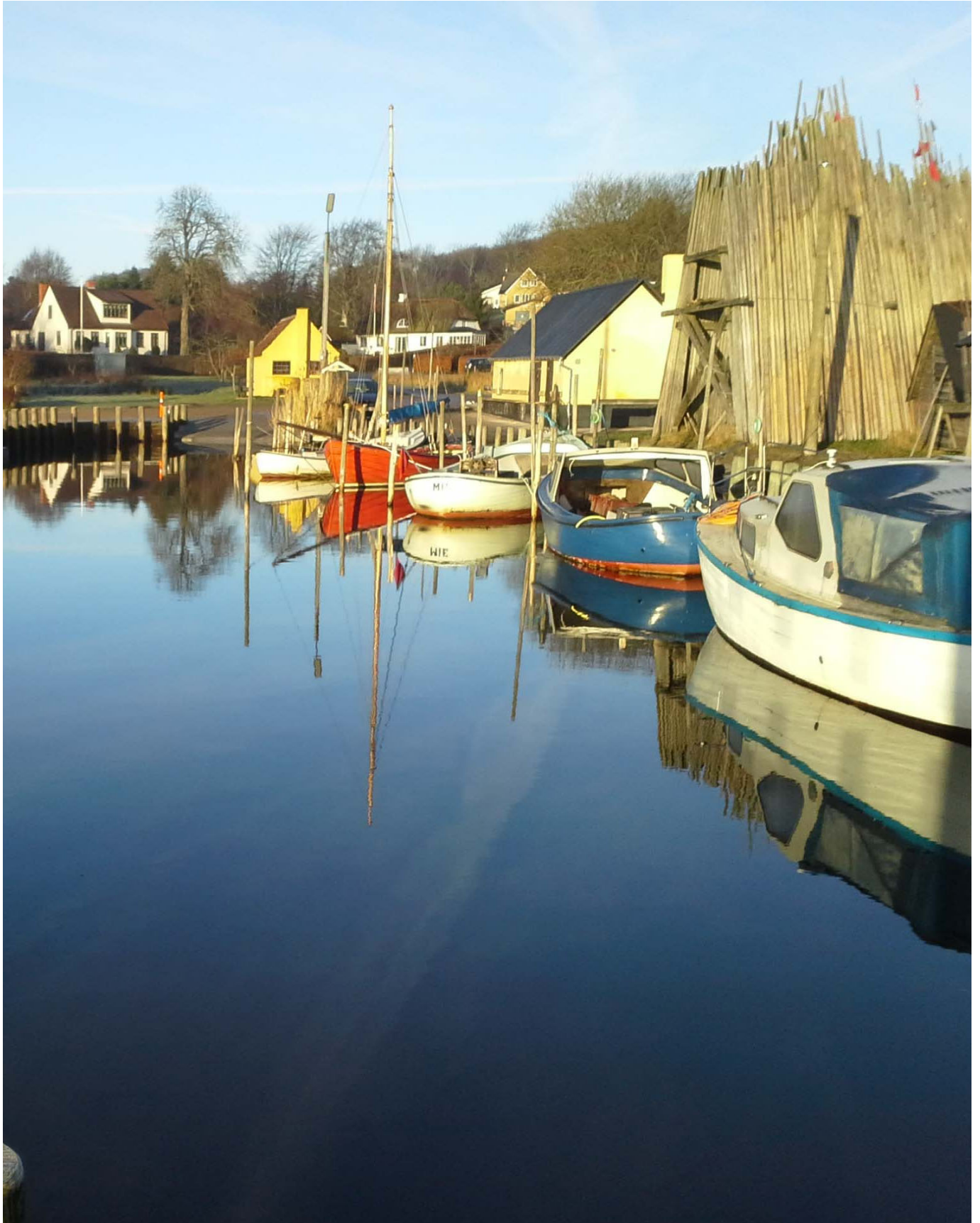
Udgifter til vejvæsen (2018 priser)

Kilde: ECO-nøgletal og Danmarks Statistik, Statistikbanken

Veje, cykelstier og fortove	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Forv. 2018	Skøn 2019
Renovering af veje - km.	39	60	65	75	88	50	50	50
Renovering af veje - i %	3,8%	5,9%	6,4%	7,3%	8,6%	4,8%	4,8%	4,8%
Renovering af cykelstier - km.			20	-	0	4	4	4
Renovering af cykelstier - i %			13,3%	0,0%	0,0%	2,6%	2,6%	2,6%
Renovering af fortove - m.	1.325	1.300	1.700	2.500	1.500	2.200	2.425	2.000
Renovering af fortove i %	0,33%	0,33%	0,43%	0,63%	0,38%	0,55%	0,61%	0,50%

Kilde: Intern statistik

Hovedoversigt

HOVEDOVERSIGT 2019-2022		2019	
HELE 1.000 KR.	UDGIFT	INDTÆGT	
A. DRIFTSVIRKSOMHED (inkl. refusion)			
0. Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger	69.382	-47.323	
Heraf refusion		-337	
1. Forsyningsvirksomheder m.v.	48.987	-48.987	
2. Transport og infrastruktur	74.190	-7.248	
3. Undervisning og kultur	528.320	-62.800	
Heraf refusion		-517	
4. Sundhedsområdet	223.418	-82	
5. Sociale opgaver og beskæftigelse	1.859.311	-397.188	
Heraf refusion		-212.980	
6. Fællesudgifter og administration	307.779	-14.379	
Heraf refusion			
Driftsvirksomhed i alt	3.111.387	-578.007	
Heraf refusion		-213.834	
B. ANLÆGSVIRKSOMHED			
0. Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger	25.075	-14.000	
1. Forsyningsvirksomheder mv.			
2. Transport og infrastruktur	25.612		
3. Undervisning og kultur	21.232		
4. Sundhedsområdet			
5. Sociale opgaver og beskæftigelse	10.350		
6. Fællesudgifter og administration	4.190		
Anlægsvirksomhed i alt	86.459	-14.000	
PRIS-/LØN-STIGNINGER 00-06			
	0	0	
C. RENTER			
	16.509	-11.662	
D. BALANCEFORSKYDNINGER			
Forøgelse i likvide aktiver (8.22.01 - 8.22.11)	5.974	0	
Øvrige balanceforskydninger (8.25.12 - 8.52.62)	69.190	-67.875	
Balanceforskydninger i alt	75.164	-67.875	
E. AFDRAG PÅ LÅN OG LEASING-FORPLIGTELSE (8.55.63-8.55.79)			
	63.724		
SUM (A + B + C + D + E)	3.353.243	-671.544	
F. FINANSIERING			
Forbrug af likvide aktiver (8.22.01 - 8.22.11)	0	0	
Optagne lån (8.55.63 – 8.55.79)		-26.000	
Tilskud og udligning (7.62.80 – 7.62.86)	41.786	-804.284	
Refusion af købsmoms (7.65.87)	500		
Skatter (7.68.90 – 7.68.96)	5.315	-1.899.016	
Finansiering i alt	47.601	-2.729.300	
BALANCE	3.400.844	-3.400.844	

2020		2021		2022	
UDGIFT	INDTÆGT	UDGIFT	INDTÆGT	UDGIFT	INDTÆGT
69.382	-47.323	69.382	-47.323	69.382	-47.323
	-337		-337		-337
48.987	-48.987	48.987	-48.987	48.987	-48.987
73.990	-7.248	75.489	-7.248	75.489	-7.248
531.296	-62.850	529.913	-62.850	533.905	-62.850
	-517		-517		-517
229.295	-82	229.625	-82	229.625	-82
1.863.048	-399.914	1.857.801	-396.583	1.854.613	-396.233
	-214.557		-211.204		-211.204
285.114	-13.379	283.554	-13.379	279.817	-13.379
3.101.112	-579.783	3.094.751	-576.452	3.091.818	-576.102
	-215.411		-212.058		-212.058
29.275	-26.000	30.025	-26.000	31.525	-26.000
26.023		31.273		31.573	
19.732		20.732		21.532	
2.000		1.500		1.500	
4.900		2.900		2.900	
81.930	-26.000	86.430	-26.000	89.030	-26.000
72.915	-13.282	140.326	-25.420	209.163	-37.844
18.739	-11.662	18.332	-11.662	18.309	-11.662
4.693	0	0	0	0	0
69.190	-67.875	69.190	-67.875	69.190	-67.875
73.883	-67.875	69.190	-67.875	69.190	-67.875
64.913		65.230		65.913	
3.413.492	-698.602	3.474.259	-707.409	3.543.423	-719.483
0	0	0	-9.316	0	-11.575
	-10.000		-10.000		-10.000
41.383	-811.148	42.258	-816.430	43.036	-839.688
500		500		500	
5.410	-1.941.035	5.476	-1.979.338	5.532	-2.011.745
47.293	-2.762.183	48.234	-2.815.084	49.068	-2.873.008
3.460.785	-3.460.785	3.522.493	-3.522.493	3.592.491	-3.592.491

Bevillingsoversigt

Beløb i hele 1.000 kr.		2019	
	UDGIFT	INDTÆGT	
A. DRIFTSVIRKSOMHED			
Økonomiudvalget (bevilling)			
Faste ejendomme	12.045	-36.435	
Diverse udgifter og indtægter	7.115	-7.010	
Fælles funktioner		-29	
Kulturel virksomhed	212		
Tilbud til voksne med særlige behov	300		
Arbejdsmarkedsforanstaltninger	8.381	-4.622	
Støtte til frivilligt socialt arbejde og øvrige so	62		
Politisk organisation	11.785	-129	
Administrativ organisation	251.578	-14.198	
Erhvervsudvikling, turisme og landdistrikter	5.738	-52	
Lønpuljer m.v.	33.363		
Økonomiudvalget i alt (bevilling)	330.579	-62.475	
Udvalget for Børn og Familie (bevilling)			
Folkeskolen m.m.	445.120	-55.675	
Ungdomsuddannelser	9.588		
Sundhedsudgifter m.v.	24.896	-82	
Central refusionsordning		-3.074	
Dagtilbud til børn og unge	205.615	-50.582	
Tilbud til børn og unge med særlige behov	162.612	-34.981	
Tilbud til voksne med særlige behov	2.934	-2.314	
Kontante ydelser	13.380	-6.204	
Udvalget for Børn og Familie i alt (bevilling)	864.145	-152.912	
Udvalget for Arbejdsmarked (bevilling)			
Faste ejendomme	703	-391	
Folkeskolen m.m.	4.448	-197	
Ungdomsuddannelser	4.225	-517	
Tilbud til voksne med særlige behov	4.967	-5.505	
Tilbud til udlændinge	26.816	-23.166	
Førtidspensioner og personlige tillæg	160.019		
Kontante ydelser	299.996	-65.639	
Revalidering, ressourceforløb og fleksjobordninger	210.984	-97.893	
Arbejdsmarkedsforanstaltninger	48.903	-22.389	
Politisk organisation	124		
Administrativ organisation	1.753		
Udvalget for Arbejdsmarked i alt (bevilling)	762.938	-215.697	

Negativt fortegn = indtægt/overskud

2020		2021		2022	
UDGIFT	INDTÆGT	UDGIFT	INDTÆGT	UDGIFT	INDTÆGT
12.045	-36.435	12.045	-36.435	12.045	-36.435
7.115	-7.010	7.115	-7.010	7.115	-7.010
	-29		-29		-29
212		212		212	
296		296		296	
8.381	-4.622	8.381	-4.622	8.381	-4.622
62		62		62	
10.084	-129	11.057	-129	10.238	-129
242.234	-13.198	239.028	-13.198	238.928	-13.198
5.738	-52	5.738	-52	5.738	-52
21.743		22.478		19.660	
307.910	-61.475	306.412	-61.475	302.675	-61.475
443.550	-55.675	439.074	-55.675	443.292	-55.675
9.588		9.588		9.588	
24.909	-82	23.810	-82	23.810	-82
	-3.074		-3.074		-3.074
208.659	-50.582	210.529	-50.657	208.779	-50.307
162.612	-34.981	162.612	-34.981	162.412	-34.981
2.934	-2.314	2.934	-2.314	2.934	-2.314
13.380	-6.204	13.380	-6.204	13.380	-6.204
865.632	-152.912	861.927	-152.987	864.195	-152.637
703	-391	703	-391	703	-391
4.515	-197	4.534	-197	4.534	-197
8.519	-517	11.993	-517	11.767	-517
4.967	-5.505	4.967	-5.505	4.967	-5.505
23.156	-23.097	24.012	-22.834	24.012	-22.834
159.828		159.649		159.649	
297.889	-65.061	296.654	-64.316	296.654	-64.316
222.628	-101.506	215.955	-99.135	215.955	-99.135
47.981	-22.086	47.981	-22.059	47.981	-22.059
124		124		124	
1.753		1.753		1.753	
772.063	-218.360	768.325	-214.954	768.099	-214.954

Bevillingsoversigt

Beløb i hele 1.000 kr.		2019	
	UDGIFT	INDTÆGT	
A. DRIFTSVIRKSOMHED			
Udvalget for Sundhed og Omsorg (bevilling)			
Faste ejendomme	7.385		
Kollektiv trafik	1.824		
Ungdomsuddannelser	404	-406	
Sundhedsudgifter m.v.	198.522		
Central refusionsordning		-5.385	
Tilbud til ældre	373.141	-35.746	
Tilbud til voksne med særlige behov	293.217	-33.645	
Førtidspensioner og personlige tillæg	10.940	-4.601	
Kontante ydelser	34.797	-1.367	
Støtte til frivilligt socialt arbejde og øvrige so	862		
Udvalget for Sundhed og Omsorg i alt (bevilling)	921.092	-81.150	
Udvalget for Kultur og Fritid (bevilling)			
Faste ejendomme	1.624	-253	
Fritidsfaciliteter	6.697	-613	
Folkebiblioteker	19.692	-300	
Kulturel virksomhed	23.427	-4.514	
Folkeoplysning og fritidsaktiviteter m.v.	21.204	-1.191	
Tilbud til ældre	1.385	-75	
Politisk organisation	10		
Erhvervsudvikling, turisme og landdistrikter	3.428		
Udvalget for Kultur og Fritid i alt (bevilling)	77.467	-6.946	
Udvalget for Teknik og Miljø (bevilling)			
Jordforsyning	126	-638	
Faste ejendomme	1.203		
Fritidsområder	8.365		
Fritidsfaciliteter	4.420		
Naturbeskyttelse	2.177	-36	
Vandløbsvæsen	3.334	-188	
Miljøbeskyttelse m.v.	1.697		
Diverse udgifter og indtægter	1.248	-1.127	
Redningsberedskab	11.243	-632	
Spildevandsanlæg	2.678	-2.678	
Affaldshåndtering	46.309	-46.309	
Fælles funktioner	8.787	-4.628	
Kommunale veje	40.624	-145	
Kollektiv trafik	20.495		
Havne	2.460	-2.446	
Udvalget for Teknik og Miljø i alt (bevilling)	155.166	-58.827	
DRIFTSVIRKSOMHED I ALT	3.111.387	-578.007	

Negativt fortegn = indtægt/overskud

2020		2021		2022	
UDGIFT	INDTÆGT	UDGIFT	INDTÆGT	UDGIFT	INDTÆGT
7.385		7.385		7.385	
1.824		1.823		1.823	
404	-406	404	-406	404	-406
204.386		205.815		205.815	
	-5.385		-5.385		-5.385
374.498	-35.746	375.705	-35.746	375.705	-35.746
287.793	-33.708	286.700	-33.708	285.462	-33.708
10.940	-4.601	10.940	-4.601	10.940	-4.601
34.797	-1.367	34.797	-1.367	34.797	-1.367
862		862		862	
922.889	-81.213	924.431	-81.213	923.193	-81.213
1.624	-253	1.624	-253	1.624	-253
6.697	-613	6.697	-613	6.697	-613
19.692	-300	19.692	-300	19.692	-300
23.612	-4.564	23.212	-4.564	23.212	-4.564
21.204	-1.191	21.204	-1.191	21.204	-1.191
1.385	-75	1.385	-75	1.385	-75
10		10		10	
3.428		3.366		3.366	
77.652	-6.996	77.190	-6.996	77.190	-6.996
126	-638	126	-638	126	-638
1.203		1.203		1.203	
8.365		8.365		8.365	
4.420		4.420		4.420	
2.177	-36	2.177	-36	2.177	-36
3.334	-188	3.334	-188	3.334	-188
1.697		1.697		1.697	
1.248	-1.127	1.248	-1.127	1.248	-1.127
11.243	-632	11.243	-632	11.243	-632
2.678	-2.678	2.678	-2.678	2.678	-2.678
46.309	-46.309	46.309	-46.309	46.309	-46.309
8.787	-4.628	8.787	-4.628	8.787	-4.628
40.624	-145	40.624	-145	40.624	-145
20.295		21.795		21.795	
2.460	-2.446	2.460	-2.446	2.460	-2.446
154.966	-58.827	156.466	-58.827	156.466	-58.827
3.101.112	-579.783	3.094.751	-576.452	3.091.818	-576.102

Bevillingsoversigt

	UDGIFT	INDTÆGT	
B. ANLÆGSVIRKSOMHED			
Økonomiudvalget			
Jordforsyning	10.000	-10.000	
Faste ejendomme		-4.000	
Fritidsfaciliteter	3.500		
Folkeskolen m.m.	6.582		
Administrativ organisation	4.190		
Økonomiudvalget i alt	24.272	-14.000	
Udvalget for Børn og Familie			
Folkeskolen m.m.	14.200		
Dagtilbud til børn og unge	9.850		
Udvalget for Børn og Familie i alt	24.050		
Udvalget for Sundhed og Omsorg			
Tilbud til ældre	250		
Tilbud til voksne med særlige behov	250		
Udvalget for Sundhed og Omsorg i alt	500		
Udvalget for Kultur og Fritid			
Fritidsfaciliteter	2.750		
Folkeskolen m.m.	1.200		
Kulturel virksomhed	-750		
Udvalget for Kultur og Fritid i alt	3.200		
Udvalget for Teknik og Miljø			
Jordforsyning	3.000		
Faste ejendomme	1.325		
Fritidsområder	800		
Naturbeskyttelse	200		
Vandløbsvæsen	3.500		
Fælles funktioner			
Kommunale veje	25.412		
Havne	200		
Udvalget for Teknik og Miljø i alt	34.437		
ANLÆGSVIRKSOMHED I ALT	86.459	-14.000	
PRIS- OG LØNSTIGNING M.V.			
Pris- og lønstigning hovedkonto 0-6 BO årene vedrørende hovedkonto			
Forøgelse af likvide aktiver	5.974		
Forbrug af likvide aktiver			

Negativt fortegn = indtægt/overskud

	UDGIFT	INDTÆGT	UDGIFT	INDTÆGT	UDGIFT	INDTÆGT
	25.000	-25.000	25.000	-25.000	25.000	-25.000
		-1.000		-1.000		-1.000
	12.082		12.082		12.082	
	4.900		2.900		2.900	
	41.982	-26.000	39.982	-26.000	39.982	-26.000
	5.200		5.200		7.000	
	1.000		500		500	
	6.200		5.700		7.500	
	500		500		500	
	500		500		500	
	1.000		1.000		1.000	
	1.000		2.500		4.000	
	1.200		1.200		1.200	
	1.250		2.250		1.250	
	3.450		5.950		6.450	
	2.325		2.325		2.325	
	750					
	200		200		200	
			1.800		500	
	25.823		28.873		30.873	
	200		600		200	
	29.298		33.798		34.098	
	81.930	-26.000	86.430	-26.000	89.030	-26.000
	72.915	-13.282	140.326	-25.420	209.163	-37.844
	4.693					
				-9.316		-11.575

Bevillingsoversigt

Beløb i hele 1.000 kr.	2019	
	UDGIFT	INDTÆGT
B. ANLÆGSVIRKSOMHED		
SAMLET FINANSIERING		
Renter	16.509	-11.662
Finansforskydninger	69.190	-67.875
Afdrag på lån	63.724	
Låneoptagelse		-26.000
TILSKUD OG UDLIGNING		
Udligning og generelle tilskud		-620.908
Udligning og tilskud vedrørende udlændinge	36.132	-20.028
Kommunale bidrag til regionerne	5.654	
Særlige tilskud		-163.348
Refusion af købsmoms	500	
SKATTER		
Kommunal indkomstskat	4.315	-1.717.011
Selskabsskat		-35.529
Anden skat på lignet visse indkomster		
Grundskyld	1.000	-144.976
Anden skat på fast ejendom		-1.500
SAMLET FINANSIERING I ALT	197.024	-2.808.837
BALANCE	3.400.844	-3.400.844

Negativt fortegn = indtægt/overskud

2020		2021		2022	
UDGIFT	INDTÆGT	UDGIFT	INDTÆGT	UDGIFT	INDTÆGT
18.739	-11.662	18.332	-11.662	18.309	-11.662
69.190	-67.875	69.190	-67.875	69.190	-67.875
64.913		65.230		65.913	
	-10.000		-10.000		-10.000
	-635.826		-642.891		-664.382
36.714	-20.529	37.498	-21.001	38.184	-21.484
4.669		4.760		4.852	
	-154.793		-152.538		-153.822
500		500		500	
4.410	-1.752.975	4.476	-1.793.503	4.532	-1.827.445
	-41.021		-39.359		-37.824
	-563				
1.000	-144.976	1.000	-144.976	1.000	-144.976
	-1.500		-1.500		-1.500
200.135	-2.841.720	200.986	-2.885.305	202.480	-2.940.970
3.460.785	-3.460.785	3.522.493	-3.522.493	3.592.491	-3.592.491

Investeringsoversigt

Beløb i hele 1.000 kr.	2019	2020	2021	2022
Anlæg i alt	72.459	55.930	60.430	63.030
Anlægsprojekter med "toldmoms"	0	0	0	0
Byggemodninger	10.000	25.000	25.000	25.000
Byggemodninger - Grundsalg	-10.000	-25.000	-25.000	-25.000
Anlægsprojekter uden "toldmoms"	72.459	55.930	60.430	63.030
Økonomiudvalget	10.272	15.982	13.982	13.982
Bygningmæssige ændringer rådhus	500	500	500	500
Investeringer i velfærdsteknologi	2.000	2.000		
IT - Hardware	500	500	500	500
IT - KL's vision m.v.	1.190	1.400	1.400	1.400
KMD - Investering i nye systemer		500	500	500
Kunststofbane HIK	3.500			
Rammebevilling - Salg af ejendomme	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Salg - gamle forbrændingsanlæg i Hobro	-3.000			
Vedligeholdelse af kommunale bygninger	6.582	12.082	12.082	12.082
Udvalget for Børn og Familie	24.050	6.200	5.700	7.500
Daginstitutioner APV	250	500	500	500
IT-investering / udskiftning af IT				1.800
IT-systemer folkeskoler	1.400	1.400	1.400	1.400
Mariager skole	10.000			
Ny daginstitution, Hobro Nord	9.600			
Renovering af skoler	1.650	1.650	1.650	1.650
Skoler APV	250	500	500	500
Tilgængelighed på folkeskolerne	150	150	150	150
Ventilationsanlæg skoler	750	1.500	1.500	1.500
Vuggestue, Onsild		500		
Udvalget for Sundhed og Omsorg	500	1.000	1.000	1.000
APV Handicap	250	500	500	500
APV Sundhed og Omsorg	250	500	500	500
Udvalget for Kultur og Fritid	3.200	3.450	5.950	6.450
Foranalyse - Kulturhus, Hobro			1.000	
Haller m.m.	1.000	1.000	1.000	1.000
Hobro Idrætscenter	500	500	1.500	2.000
Jernbaneskinner, Veteranjernbanen	250	250	250	250
Kulturinstitutioner	700	700	700	700
Rosendal Kraftcenter/Alt på Hjul, Plan B	1.750			
Seperatkloakering klubhuse, haller m.v	200	200	200	200
Udvikling af landsbyerne	300	300	300	300
Uforbrugte midler 2018 - K&F	-2.000			
Østlige Kraftcenter	500	500	1.000	2.000

Beløb i hele 1.000 kr.	2019	2020	2021	2022
Udvalget for Teknik og Miljø	34.437	29.298	33.798	34.098
Asfalt. veje - Kontrakt med MUNCK	7.950	7.950	7.950	7.950
Belysning ved stikrydsninger	200	200	200	200
Byinventar	200	200	200	200
Cykelstier (Trafikplan)	700	1.000	1.000	1.000
Diverse mindre anlægsprojekter	512	1.512	1.512	1.512
Duc Dalbe ved Maritimt Kulturcenter			400	
Gadelys (Udskiftning af materiel)	300	500	500	500
Gadelys, Langerimsvej Ø. Hurup	200			
Havnerenoveringer, løbende	200	200	200	200
Indsatspuljen - Udkantsområder	125	125	125	125
Inviterende Indfaldsveje		500	500	
Kanalområdet i Hadsund - Renovering	3.000			
Midtby - byfornyelse	1.000	2.000	2.000	2.000
Modulvogntog	100	100	100	100
Omlægning af fortove	2.500	3.000	3.000	3.000
Omlægning af pigsten, Vestergade, Mariager	1.700			
Parkeringsfond			1.800	
Parkeringshandleplan				500
Projekt Vildthejn, Lillemosfredningen	200	200	200	200
Projektstyring		600	600	600
Rabatudvidelse Rostrupvej/Moseve		500	500	500
Reduktionsblok		-3.039	11	-189
Rekreative stier i landdistrikterne	200	200	200	200
Renovering af Bies Have, Hobro		1.000		
Renovering af gadebelysning	500	1.000	1.000	1.000
Renovering af Hostrupvej, Hobro	3.000			
Renovering af legepladser	200	200	200	200
Renovering af offentlige toiletter	200	200	200	200
Rådgivningsprojekt - Ny sluse Onsild Å	3.500			
Stensætning og promenade Nedre Strandvej				1.300
Sti, Hostrupvænget - Hostrupstien	300			
Sti, Mølhøjparken - Løgstørvej	500	750		
Tilgængelighedsplan	200	200	200	200
Trafikplan - projekter	650	800	800	800
Trafiksikkerhed - planlægning	400	500	500	500
Udskiftning/renovering af mindre broer	700	700	700	700
Udviklingsprojekt - Midtbyplaner	1.000	4.000	5.000	6.000
Vejanlæg - vejudskillelse	200	200	200	200
Veje i Byområder - Partnering	4.000	4.000	4.000	4.000
Vendeplads, Øster Hurup				400

Takstoversigt

BORGERSERVICE OG ADMINISTRATION	2018	2019
Legitimationskort til unge	150 kr.	150 kr.
Adresseoplysning/personnummerbevis/bopælsattest	52 kr.	52 kr.
Bøder for overtrædelse af folkeregisterlovgivningen, minimum	500 kr.	500 kr.
Gebyr og huslejenævns- og beboerklagenævns sager	141 kr.	141 kr.
Sundhedskort	200 kr.	Udmeldes af ministeriet
Pas til - 0-17 årige	115 kr.	115 kr.
Pas til - 18-64 årige	600 kr.	600 kr.
Pas til - 65- årige	350 kr.	350 kr.
Fingeraftryk til pas - fra 12 år og op	27 kr.	27 kr.
4 pasfoto	140 kr.	140 kr.
Kørekort førstegang erhvervelse inkl. teoriprøve og praktisk prøve	600 kr.	600 kr.
Udstedelse af duplikatkørekort til bil	280 kr.	280 kr.
Fornyelse af kørekort for personer, der er fyldt 70 år	130 kr.	130 kr.
Kontrollerende køreprøve	890 kr.	890 kr.
Internationalt kørekort	25 kr.	25 kr.
Fornyelse af erhvervskørekort	280 kr.	280 kr.
Erhvervskort ved sygdom	120 kr.	120 kr.
Udstedelse af duplikatkørekort til knallert	130 kr.	130 kr.
Fornyelse af kørekort til bus / lastbil for ansøgere som ikke er fyldt 75	170 kr.	170 kr.
Rykkergebyr m.v. - debitor krav	200 kr.	250 kr.
Underretningsgebyr		450 kr.

DAGTILBUD	2018	2019
Dagpleje:		
Dagpleje - fuldtidsplads pr. rate (11 rater pr. år)	2.730 kr.	2.755 kr.
Dagpleje - deltidsplads 30 timer om uge pr. rate (11 rater pr. år)		1.802 kr.
Børnehaver:		
Børnehave - fuldtidsplads pr. rate (11 rater pr. år)	1.989 kr.	1.927 kr.
Børnehave - deltidsplads 30 timer om ugen pr. rate (11 rater pr. år)	0 kr.	1.457 kr.
Vuggestuer:		
Småbørnsgruppe fuldtidsplads i integrerede institutioner pr. rate (11 rater pr. år)	3.423 kr.	3.364 kr.
Småbørnsgruppe deltidsplads i integrerede institutioner pr. rate (11 rater pr. år)	0 kr.	2.333 kr.
Skolefritidsordninger:		
SFO Fuldtidsplads	1.611 kr.	1.711 kr.
SFO Morgenmodul	588 kr.	688 kr.

KULTUR OG FRITID	2018	2019
Bibliotek - overskridelse af lånetid	10 kr.	10 kr.
Bibliotek - overskridelse af lånetid med mere end 10 dage	20 kr.	20 kr.
Bibliotek - overskridelse af lånetid med mere end 31 dage. Herefter blokeres for lån	100 kr.	100 kr.
Bibliotek - regning på materialer sendes efter 45 dage		
Færdselsrelateret førstehjælp	400 kr.	400 kr.
Ungdomsklub ved ungdomsskolen pr. sæson	Gratis	Gratis
Knallertkørekort incl. Færdselsrelateret Førstehjælp	820 kr.	820 kr.
Juniorklub i Arden pr. måned	150 kr.	150 kr.
Juniorklub i Als pr. sæson	200 kr.	200 kr.
Juniorklub i Valsgård pr. sæson	200 kr.	200 kr.
Juniorklub i Hadsund pr. sæson	400 kr.	400 kr.
Gebyr for lån af Hadsund Svømmehal pr. time	215 kr.	220 kr.
Gebyr for lån af kommunale samlingssale og gymnastiksale pr. time	25 kr.	25 kr.
Kulturskolen pr. sæson	2018/2019	01.08.2018
Musik		
Forældre/barn - Musikalsk Legestue	675 kr.	690 kr.
Forskole - Musikalsk Grundskole	1.570 kr.	1.600 kr.
Instrumentalundervisning		
Soloundervisning	3.360 kr.	3.430 kr.
Hold 2 elever	2.130 kr.	2.175 kr.
Hold 3 elever	2.360 kr.	2.400 kr.
Hold 4-7 elever	1.460 kr.	1.490 kr.
Instrumentalundervisning >25 år		
Voksenundervisning solo	4.151 kr.	4.235 kr.
Voksenundervisning hold 2 elever	2.480 kr.	2.530 kr.
Voksenundervisning hold 3 elever	2.795 kr.	2.850 kr.
Sammenspil og teoretiske fag		
Sammenspil	1.235 kr.	1.260 kr.
Kor, orkestre m.v.		
Hobro Bykor	1.740 kr.	1.775 kr.
Hobro Kammerorkester	1.740 kr.	1.775 kr.
Hørerelære, teori	1.350 kr.	1.375 kr.
Talentklassen, musik		
Talentklasseforløb	5.060 kr.	5.160 kr.
Talent+	3.930 kr.	4.010 kr.
Instrumentleje		
Leje af instrument	665 kr.	675 kr.

Takstoversigt

KULTUR OG FRITID	2018	2019
Billedkunst		
Begynder	1.180 kr.	1.205 kr.
Mellem	1.580 kr.	1.615 kr.
Videregående	1.970 kr.	2.010 kr.
Scenekunst		
Stjernedrys	1.570 kr.	1.600 kr.
Performance	1.715 kr.	1.750 kr.
Korskolen		
Spirekor	1.410 kr.	1.440 kr.
Juniorkor	1.410 kr.	1.440 kr.
Minispirekor		940 kr.
Junior Drengekor		1.440 kr.
Dance Performance		
Børn 7-14 år	1.090 kr.	1.110 kr.
Unge 15-18 år	1.090 kr.	1.110 kr.

SUNDHED OG OMSORG	2018	2019
Normalkost til hjemmeboende pensionister - hovedret pr. portion	52 kr.	53 kr.
Diætkost til hjemmeboende pensionister - hovedret pr. portion	52 kr.	53 kr.
Døgnekost for beboere i plejebolig - pris pr. måned	3.515 kr.	3.597 kr.
Aflastningsophold i plejebolig - pris pr. døgn	164 kr.	168 kr.
Rengøringspakke - pris pr. måned	92 kr.	90 kr.
Pakke med toiletartikler - pris pr. måned	92 kr.	90 kr.
Omsorgstandpleje pr. måned**	43 kr.	44 kr.
Specialtandpleje pr. måned**	161 kr.	164 kr.
Kørsel til dagcenter 1-3 dage/uge - pris pr. måned*	280 kr.	286 kr.
Kørsel til dagcenter 4-5 dage/uge - pris pr. måned*	363 kr.	372 kr.

*) Taksterne for kørsel til dagcenter er fastlagt til hhv. 300,00 kr. og 389,00 kr. pr. måned. Imidlertid er der ikke transport til dagcenter i juli, så det er fastlagt at beløbene trækkes med 11/12 i pension hver måned. Det er denne reducerede takst der fremgår ovenfor.

**) Taksterne for omsorgs- og specialtandpleje er fastsat i BEKn. 179 af 28.02.12 om tandpleje og reguleres årligt med satsreguleringsprocenten.

TEKNIK OG MILJØ (ikke momsregistreret virksomhed)		
Byggesagsbehandling:		
Timeprisen for behandling af byggesag	312 kr.	393 kr.
Gebyrer vedrørende taxalovgivningen:		
Påtegning af toldattest	162 kr.	Ikke kendt
Trafikbog	Indkøbspris + 27 kr.	Ikke kendt
Taxi-plade	Indkøbspris + 40 kr.	Ikke kendt
Miljøsyn og landbrugstilsyn		
Miljøtilsyn opkræves efter medgået tid.	322,49 kr.	Ikke kendt
Landbrugstilsyn opkræves efter medgået tid.	318,04 kr.	Ikke kendt
Miljøvagt		
Startgebyr ved rekvirering af den døgnbemandede miljøvagt	1.530 kr.	1.550 kr.
Timepris ved miljøvagtens medvirken ved miljøuheld	1.020 kr.	1.030 kr.
Rottebekæmpelse		
Rottebekæmpelse opkræves med en promilleandel af ejendomsværdi	0,03 o/oo	0,04 o/oo
Parkering		
Indbetaling til parkeringsfond for hver nødvendig parkeringsplads *) **)		
Parkeringsbås etableret på terræn:		
Hobro midtby	46.121 kr.	46.922 kr.
Hadsund midtby	40.002 kr.	40.695 kr.
Mariager midtby	43.111 kr.	43.861 kr.
Arden samt øvrig del af kommunen	38.398 kr.	39.066 kr.
Parkeringsbås etableret i parkeringsanlæg (P-hus/P-kælder)		
Hobro midtby	245.938 kr.	250.213 kr.
Hadsund midtby	239.820 kr.	243.333 kr.
Mariager midtby	242.927 kr.	247.151 kr.
Arden samt øvrig del af kommunen	238.315 kr.	242.459 kr.

*)Taksterne reguleres iht. Mariagerfjord Kommunes Parkeringsfond hvert år 1. januar på basis af de seneste offentliggjorte gennemsnitlige grundværdier i områder og vha. omkostningsindexet for vejanlæg i 3. kv. året før.

**)Oprævning til kommunens p-fond sker i hvert tilfælde, hvor der ved disponering af et byggeri ikke kan anlægges et tilstrækkeligt parkeringsareal med fornødne antal p-pladser på egen grund, og hvor der er meddelt dispensation. Beregningen af et tilstrækkeligt parkeringsareal sker på grundlag af bestemmelser givet enten i bygningsreglementer eller i en lokalplan.

Takstoversigt

TEKNIK OG MILJØ (momsregistreret virksomhed - takster tillægges) 25% moms)	2018	2019
Renovation - restaffald		
Renovationsafgift pr. år - renovationssæk ugetømning	872 kr.	889 kr.
Renovationsafgift pr. år - renovationssæk 14. dags tømning	435 kr.	444 kr.
Renovationsafgift pr. år - renovationssæk sommertømning	435 kr.	444 kr.
Renovationsafgift pr. år - 140 l container ugetømning	1.134 kr.	1.156 kr.
Renovationsafgift pr. år - 140 l container 14. dags tømning	567 kr.	578 kr.
Renovationsafgift pr. år - 140 l container sommertømning	567 kr.	578 kr.
Renovationsafgift pr. år - 240 l container ugetømning	1.765 kr.	1.800 kr.
Renovationsafgift pr. år - 240 l container 14. dags tømning	882 kr.	899 kr.
Renovationsafgift pr. år - 240 l container sommertømning	882 kr.	899 kr.
Renovationsafgift pr. år - 240 l container sommertømning (udenfor sommerhusområderne Ø. Hurup og Als)	441 kr.	450 kr.
Renovationsafgift pr. år - 300 l container ugetømning	2.807 kr.	2.863 kr.
Renovationsafgift pr. år - 300 l container 14. dags tømning	1.404 kr.	1.432 kr.
Renovationsafgift pr. år - 300 l container sommertømning	1.404 kr.	1.432 kr.
Renovationsafgift pr. år - 400 l container ugetømning	3.834 kr.	3.910 kr.
Renovationsafgift pr. år - 400 l container 14. dags tømning	1.916 kr.	1.954 kr.
Renovationsafgift pr. år - 400 l container sommertømning	1.916 kr.	1.954 kr.
Renovationsafgift pr. år - 400 l container sommertømning (udenfor sommerhusområdene Ø. Hurup og Als)	958 kr.	977 kr.
Renovationsafgift pr. år - 600/660 l container ugetømning	5.744 kr.	5.858 kr.
Renovationsafgift pr. år - 600/660 l container 14. dags tømning	2.873 kr.	2.929 kr.
Renovationsafgift pr. år - 600/660 l container sommertømning	2.873 kr.	2.929 kr.
Renovationsafgift pr. år - 600/660 l container sommertømning (udenfor sommerhusområdene Ø. Hurup og Als)	1.436 kr.	1.464 kr.
Renovationsafgift pr. år - 770/800 l container ugetømning	7.562 kr.	7.712 kr.
Renovationsafgift pr. år - 770/800 l container 14. dags tømning	3.781 kr.	3.856 kr.
Renovationsafgift pr. år - 770/800 l container sommertømning	3.781 kr.	3.856 kr.
Renovationsafgift pr. år - 770/800 l container sommertømning (udenfor sommerhusområdene Ø. Hurup og Als)	1.891 kr.	1.928 kr.
140 l container kolonihave	708 kr.	722 kr.
240 l container kolonihave	883 kr.	900 kr.
Genbrugsgebyr		
Genbrugsgebyr helår	1.022 kr.	1.100 kr.
Genbrugsgebyr sommer	519 kr.	540 kr.
Genbrugsgebyr institutioner	1.022 kr.	1.100 kr.
Genbrugsgebyr kolonihaver	203 kr.	207 kr.
Miljøkasse		
Miljøkasse helår	78 kr.	80 kr.
Miljøkasse sommer	40 kr.	41 kr.
Miljøkasse kolonihave	29 kr.	30 kr.

TEKNIK OG MILJØ (momsregistreret virksomhed - takster tillægges) 25% moms).	2018	2019
Løsninger der tømmes med krog		
5 m ³ nedgravet løsning - 14. dags tømning	20.250 kr.	20.651 kr.
3 m ³ nedgravet løsning - 14. dags tømning	12.150 kr.	12.391 kr.
1,3 m ³ nedgravet løsning - 14. dags tømning	5.265 kr.	5.369 kr.
2 m ³ nedgravet løsning - 14. dags tømning	8.100 kr.	8.260 kr.
Ved anden beholdertype, eller anden tømningfrekvens beregnes taksten med udgangspunkt i taksten for ovenstående – og den aktuelle volumen.		
Øvrige:		
Sækkemærker i ark af 4 stk.	100 kr.	102 kr.
Specialafhentning 14 dgs. (tillæg)	270 kr.	275 kr.
Specialafhentning helår (tillæg)	540 kr.	551 kr.
Ekspeditionsgebyr, ændringer	104 kr.	106 kr.
Administrationsgebyr erhverv	387 kr.	394 kr.
Gebyr for fejlsortering af genbrugsbeholder	120 kr.	122 kr.
Genbrugspladserne - erhvervskøretøjer Der er tilladt adgang for køretøjer med en totalvægt op til 3.500 kg. plus tilhørende trailer		
Varebil	77 kr.	79 kr.
Varebil med trailer	311 kr.	317 kr.
Kassebil	311 kr.	317 kr.
Kassebil med trailer	467 kr.	476 kr.
Ladbil	467 kr.	476 kr.
Ladbil med trailer	623 kr.	635 kr.
Farligt affald	6 kr. pr. kg.	6 kr. pr. kg..
Tømningsordninger		
Tømning af bundfældningstank m.v. pr. år, helårsbeboelse	528 kr.	538 kr.
Tømning af bundfældningstank m.v. pr. år, sommerhus	293 kr.	299 kr.
Tillæg til tømningstakst for tømning med lille bil/traktor	254 kr.	259 kr.
Forgæves tømning af bundfældningstank m.v.	261 kr.	266 kr.
Tillæg for ikke planlagt tømning med lille bil/traktor	743 kr.	758 kr.
Afgift pr. m ³ for tanke større en 3 m ³	72 kr.	73 kr.
Havne		
Stinesminde Havn, havneplads	1.694 kr.	1.728 kr.
Mariager Lystbådehavn, pladsleje plads 01-20	789 kr.	805 kr.
Mariager Lystbådehavn, pladsleje plads 21-24	1.241 kr.	1.266 kr.
Mariager Lystbådehavn, pladsleje plads 26-36	1.694 kr.	1.728 kr.
Mariager Lystbådehavn, pladsleje plads 37-62	2.145 kr.	2.187 kr.
Redskabsskur Hadsund Havn, lille skur	340 kr.	347 kr.
Redskabsskur Hadsund Havn, stort skur	1.129 kr.	1.151 kr.
Skilte		
Privat servicevejvisning på offentlige veje	600 kr.	*
Vejsyn		
Timetakst - adm. omk. ifm. vejsyn om at istandsætte en privat fællesvej.	334 kr.	500 kr.

* Udgifter til adm., skilte, opsætning og udskiftning afholdes af ansøger

Mariagerfjord
Kommune